Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советива Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

5 август 1972 йил, шанба

◆ № 182 (15.353). ◆ Баҳоси 2 тийин.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ПАРТИЯ ТАРИХИ ИНСТИТУТИ — КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ ИНСТИТУТИНИНГ ФИЛИАЛИНИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Тарихий-партиявий фанни ривожлантириш, марксизм-ленинизм классикларининг ғоявий-назарий меросини пропаганда қилиш соҳасидаги хизматлари учун **Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти** — КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг филиали **Меҳнат Қизил Байроқ** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1972 йил, 3 август.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

4 августда КПСС Марказий Комитетида министрлар, марказий муассасалар раҳбарлари, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, КПСС ўлка ва область комитетлари секретарларининг кенгаши бўлиб ўтди. Бу кенгашда минерал ўғит ишлаб чиқариш саноатини ва микробиология саноатини ривожлантириш соҳасида КПСС XXIV съезди Директивалари қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Кенгаш ишида СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. Т. Новиков, КПСС Марказий Комитети, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети, СССР Халқ контроли комитетининг масъул ходимлари иштирок этдилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Д. Ф. Устинов нутқ сўзлади.

АВГУСТ—ЗАРБДОР ОЙ

ҲОСИЛ ТАҚДИРИНИ ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОЙ!

МЎЛ ҳосил учун, 4 миллион 500 минг тонналик улкан хирмон учун курашнинг ҳал қилувчи дамлари келди. Юрагида ўти, қалбида ҳарорати бор ҳар бир кишининг фикри-зикри бу йил, катта юбилей йилида қандай қилиб бўлмасин, ваъданинг устидан чиқиш, СССРнинг эллик йиллик тўйига ёруғ юз билан пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил кўтариб, олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажаришга қаратилган. Бунинг учун давлат деҳқонларимизга жуда катта моддий-техника ёрдами кўрсатяпти. Кўплаб қишлоқ хўжалик машиналари, хусусан «зангори кема»лар, минерал ўғитлар, гербицидлар, химикатлар оляпмиз. Олимларимиз пахтанинг серҳосил, эрта пишар, вилтга чидамли навларини яратдилар. Бу йил қарийб бир миллион гектар майдонда шундай нав ғўзалар ўстириляпти. Буларнинг ҳаммаси зиммага олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажаришга мустаҳкам замин яратиш имкониятини беряпти.

Бироқ бу йил мўл пахта ҳосили учун кураш ғоят мураккаб шароитда ўтяпти. Маълумки, баҳор кеч келди, табиат ўжарлик қилди, об-ҳаво ноқулай бўлди, устма-уст юз берган ёғингарчиликлар — сел, дўл, кучли шамол ва бўронлар муайян қийинчиликлар туғдирди. Оқибатда ғўзаларнинг ўсиш ва ривожланиши ўтган йилдагидан анча кечга сурилди. Пахтакор деҳқонларимиз партия ташкилотлари атрофига ҳар қачонгидан ҳам маҳкамроқ жипслашиб, рўй берган қийинчиликларни матонат билан енгмоқ учун ғайрат-шижоатга тўлган ҳолда меҳнат қилмоқдалар.

Тўрткўл районининг пахтакорлари август ойида ҳамма майдонларда камида икки марта, ғўзаларнинг авжи паст пайкалларда уч марта парвариш ўтказиш тадбирларини белгилаб, жуда тўғри иш қилдилар. Ҳар бир хўжаликда парваришни кучайтиришга қаратилган оширилган графиклар белгиланди, қўшимча ишчи кучлари, техника воситалари дала ишларига сафарбар этилди. Ғўзаларни маҳаллий ўғитлар билан озиқлантириш яхши йўлга қўйилди. Сувчилар сони кўпайтирилди, уларнинг кеча-кундуз унумли ишлашлари, ўсимликни қондириб суғоришлари, сув исрофгарчилигига йўл қўймасликлари учун ҳамма шароитлар яратиб берилди.

Пахтачилигимиз карвонбошиси ҳисобланган андижонликлар учун бу йил ғоят оғир ва мураккаб келди. Лекин улар саросимага тушмадилар. Ўтган йиллардаги бой тажрибаларини ишга солиб, ҳамма жойда ғўза парваришини кун сайин, соат сайин авж олдиряптилар, ҳар туп ғўзага қалб қўри, билак кучи, техника қудратини бахш этяптилар. Нисбатан кам ва ўртача хосилли ғўзаларни август ойи ичида юқори хосилли ғўзалар даражасига етказиб олиш, тезроқ очилишини таъминлаш андижонлик пахтакорларнинг муқаддас ишига айланди.

Сирдарё ва Тошкент областлари меҳнаткашлари шу кеча-кундузда тадбиркорлик, фидойилик намуналарини кўрсатмоқдалар. Улар август ойини ғўза парваришида зарбдор ой, ҳосилга ҳосил қўшиш ойи деб эълон қилдилар. шу ойда ҳамма майдонларда мажбуриятни қоплайдиган даражада юқори ҳосил етиштирамиз демоқдалар. Сирдарё ва тошкентликлар чеканкани тугалладидилар. Пайкалларни бирма-бир кўздан кечириб, ғўзаларни маҳаллий ўғитга тўйдирмоқдалар. икки томонлама культивация ўтказишни кучайтириб, ўсимликнинг қуёш нури ва ҳаводан яхши баҳра олишига қулай шароит яратмоқдалар. Сирдарёлик чўлқуварлар тупроқ қатламида ҳароратни кўтариш, эрта пишар хосил нишоналарини кўпайтириш мақсадида ғўза парваришини кучайтириш билан бир қаторда ирригация ишларини авж олдириб юбордилар. Зовурлар қазилиб, сизот сувлар қочириляпти, ўсимликни суғоришда сув режимига қаттиқ риоя қилиняпти. Айни кезда икки томонлама культивация ўтказилиб, тупроқ қатламидаги нам тўла сақлаб қоляпти. Сув камоблиги сезилаётган ҳозирги шароитда бу тадбир жуда катта аҳамиятга эгадир. Сизот сувларни қочириш кўсакларнинг салмоқли бўлиши, эрта очилишини таъминлашда муҳим омилдир. Бу борада сирдарёликлардан ибрат олса арзийди.

Бироқ шон-шуҳратимиз, миллий ифтихоримиз бўлган «оқ олтин»имизнинг тақдири ҳал қилинаётган ҳозирги ғанимат кунларда айрим областлар, районлар, хўжаликларда ғўза парваришида жиддий нуқсонларга йўл қўйиляпти. Жомбой районида, хусусан И. Юнусов директорлик қилаётган Улуғбек номли совхозда, Булунғур районининг М. Солиев раис бўлган «Правда Востока» колхозида, Оқдарё районидаги «Оқдарё» совхозида ғўза парвариши ниҳоятда сусткашлик билан олиб бориляпти. ишга яроқли кишилар. мавжуд универсаллар бу муҳим ишга тўла сафарбар этилмаяпти. Оқибатда пайкалларни бегона ўтлар босиб кетяпти, ғўзалар нимжон, камҳосилли бўлиб қоляпти. Яккабоғ районидаги «Коммунист» колхозида ғўзалар сувсизликдан қовжираб кетяпти. Тахтакўпир, Амударё ва Чимбой районларининг кўпчилик хўжаликларида техника воситалари тўла қувват билан ишлатилмаяпти, терим машиналарини мавсумга шайлаш кечиктириляпти. Бундай ачинарли аҳволга дарҳол барҳам бериш, парваришни кучайтириш, нуқсонларни тугатиш йўли билан ҳар бир хўжаликда социалистик мажбуриятни қоплайдиган даражада юқори ҳосил етиштирилишига эришиш керак. Бунинг учун меҳнат интизоми мустаҳкамланиши, кадрларда ҳосил тақдири учун масъулият ҳисси кучайтирилиши лозим.

4 миллион 500 минг тонна пахтанинг асосий ва ҳал қилувчи қисми август ойида етиштирилади. Шу ойда ҳалол меҳнат қилиб, ҳамма майдонларда юқори ҳосил тўплашга эришилган жойларда пахта тайёрлаш давлат плани, социалистик мажбуриятлар шараф билан бажарилади, эл-юрт, партия олдида пахтакорларнинг юзи ёруғ бўлади. Ғанимат фурсат қўлдан берилган, ғўзанинг кўкига маҳлиё бўлинган, қишлоқ хўжалик зараркунандалари бутунлай қириб ташланмаган жойда план бажарилмай ер чизиб қолинади. Пахтакорларимиз буни мутлақо унутмасликлари керак. Кечки пахтани эрта пишириш ўз қўлимизда. Фидокорона меҳнатимиз билан, қалбимиз ҳарорати, дилимиз меҳри билан «оқ олтин»имизни парвариш қилайлик. Августда ғўзани парвариш қилмаган киши ҳақиқий пахтакор эмас, балки беғам, юрагида ўти йўқ, қалби ҳароратсиз кишидир.

Август ойи ҳамма жойда — ҳар бир область, район, колхоз ва совхозда ғўза парваришида зарбдор ой, ҳосил тақдири ҳал этиладиган ой, ҳосилга-ҳосил қўшиш, кўсакларни тезроқ очилтириб олиш ойи деб эълон қилинмоғи керак. Бу ойда бирор киши, бирорта техника воситасининг пахтазорлардан чиқиб кетишига йўл қўйилмаслиги зарур. Аксинча, шу ойда ҳамма майдонларда камида икки марта, ғўзаларнинг авжи паст жойларда уч марта парвариш ўтказилиши шарт. Шундагина кутилганча ҳосил етиштирамиз, уни тез фурсатда йиғиб-териб олишга замин яратамиз. Август ойининг ҳар куни, ҳар соатини юқори ҳосил тўплаш манфаатларига бўйсундириш пахтакорларимизнинг муқаддас бурчидир.

Бу йил 2 миллион тонна пахта машиналарда терилади. Бу — давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим ишдир. Пахтачиликни механизациялаш дарғалари Турсуной Охунова, Шоймардон Қудратов, Манноп Жалолов, Жавод Кўчиев, Қурбон Кенжаев, Мамажон Дадажонов, Аҳмаджон Валиев, Чиннихол Худоёрова, Тўлан Дадажонов. Светлана Продан, Мария Ковалева, Омонбой Нормаматов, Мирзо Холиқов, Отамурод Худойназаров, Абдусаттор Қурбонов каби ўнлаб, юзлаб механик-ҳайдовчиларнинг илғор ташаббусини кенг ёйиш керак. Партия ташкилотлари механизация дарғалари сафини бутун чоралар билан кенгайтириш ва мустаҳкамлаш, терим машиналари ва агрегатларини мавсумга тахт қилиб қўйишни таъминлашлари керак.

Ҳосилнинг тақдири — деҳқонларимиз қўлида. Кўсакларни биринчи сентябргача пишириб олиш учун август ойида ғўза парваришига зўр беришимиз, ҳозирги етишмаётган ҳароратга меҳнатимиз билан бирга қалбимиз ҳароратини ҳам қўшиб ғўзага ишлов беришимиз лозим. Усишдан орқада қолган ғўзаларни бақувват ғўзалар даражасига етказиб олайлик. Дефолиацияга ҳозирдан пухта тайёргарлик кўрайлик. Августнинг охирларидан бошлаб пахтаси етилган жойларда дефолиацияни бошлаб юборишга ҳозирлик кўриб қўяйлик.

Ғўза парвариши кучайтирилаётган ҳозирги дамларда меҳнаткашларга қулай маданий-маиший шароит яратиб бериш биринчи даражали аҳамиятга эгадир. Пешана тери тўкиб меҳнат қилаётган пахтакорлар мунтазам иссиқ овқат, мева-чева, чой билан таъминланиши, илғорлар рағбатлантириб борилиши керак. Дала шийпонлари чинакам ҳордиқ чиқариш жойига, оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишлар марказига айлантирилиши керак.

Республикамиз меҳнаткашлари олдида яна бир қатор муҳим вазифалар турибди. Ғалла ўримйиғимини яқин кунларда тугаллаш, давлатга дон сотиш, уруғлиқ ва бошқа фондлар ажратиш планларини тўла ва ошириб бажариш, чорва моллар озуқа базасини мустаҳкамлаш, шу мақсадда хашак, беда, маккажўхори ва бошқа озуқабоп экинлар ўримини кучайтириш, силос, сенаж бостиришни авж олдириш сира кечиктириб бўлмайдиган вазифалардир. Беда уруғи ва уни тайёрлашга алоҳида аҳамият берилиши керак.

Кадрларимизнинг ишчанлиги, ташкилотчилиги, жонкуярлиги, садоқати қийинчиликларни енгишда, мураккаб вазият юз берганида оқилона иш тутиб, меҳнаткашларни ана шу вазифаларни ҳал қилишга сафарбар этишида билинади. Бу йил кадрларимиз учун чинакам синов йили. Улар бу синовдан муваффақиятли ўтиш учун ғайрат камарини белга маҳкам боғлаб, астойдил жон куйдириб меҳнат қилишлари, катта ташкилотчилик, сиёсий-тарбиявий ишлар олиб боришлари лозим. Коммунистлар ҳамма жойда бош-қош бўлсинлар, ишлаб чиқаришнинг олдинги сафларида борсинлар, энг қийин участкаларда коммунист ва комсомоллар жонбозлик кўрсатиб ишласинлар. Партия ташкилотлари кадрлар ҳақида ғамхўрлик қилишлари, омманинг ижодий ғайрат-ташаббусига бошчилик қилиб, шонли 50 йиллик шарафига умумхалқ социалистик мусобақасини авж олдириб юборишлари лозим.

Қуёш ёғдусида мовий денгиздек товланаётган бепоён пахта далаларига қут-барака киряпти. Ғўза шоналарида тўқ кўсаклар туғиляпти. Бу, баракали ҳосилдан нишона. Наманган районининг «Ленинград» колхози пахтакорлари ҳар гектар ердан мўл-кўл «оқ олтин» ундириш иштиёқида тер тўкаётирлар. СУРАТДА: колхоз механизаторлари ғўза қатор оралаларига ишлов бераётган пайт акс эттирилган.

Д. Рўзиметов фотоси.

ХУШХАБАРЛАР

БИР МИЛЛИОН ТОННА СЕНАЖ ТАЙЁР!

Ўзбекистон колхоз ва совхозлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Республикада бир миллион тонна сенаж тайёрланди! Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан анча кўпдир. Наманган, Тошкент, Самарқанд ва Андижон областларининг илғор хўжаликлари белгиланган топшириқни бир ярим баравардан ошириб адо этдилар.

Шу кунларда механизаторлар ҳар куни траншеяларга ўн минг тоннагача озуқа жойлаштирмоқдалар. Айниқса беда ва бошқа ўсимликларни кўпроқ ғамлаб олишга ҳаракат қилмоқдалар.

ЧЕКАНКА ТУГАЛЛАНДИ

Тошкент областининг пахтакорлари шу кунларда ҳосилга-ҳосил қўшиш учун курашни қизғин олиб бормоқдалар. Жумладан улар 140 минг гектар майдондаги ғўзани чеканка қилишни поёнига етказдилар.

Шу нарса қувончлики, 40 минг гектар ердаги, яъни ўтган йилдагидан деярли икки марта кўп майдонда ғўзалар механизация ёрдамида чеканка қилиб олинди. Ана шу ишларни бажаришда сурункасига 560 агрегат ишлатилди. Оққўрғон, Бўка, Юқори Чирчиқ ҳамда Пискент районларининг хўжаликлари машинада чеканка ўтказишни яхши уюштирдилар.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

⊙ **Август — ҳосилга ҳосил қўшиш, ғўза парваришидаги 10-15 кунлик узилишни тугатиш, ҳосилни тезроқ етилтириб олиш, 4 миллион 500 минг тонналик пахта хирмонига мустаҳкам замин яратиш ойи. Бутун куч, техника воситаларини ғўза парваришини кучайтириш билан мўл ҳосил етиштиришга сафарбар этайлик.**

⊙ Ғўзаларни маҳаллий ўғитлар — гўнг, қўй қийи, эски иморат, пахса деворларнинг тупроғи билан озиқлантиришни қизғин давом эттирайлик, «шарбат»га қондирайлик.

⊙ **Ғўзаларни қондириб суғорайлик суғоришни кеча-кундуз бир меъёрда ўтказайлик, бирор туп ғўзани чанқатиб қўймайлик, ғовлатиб юбормайлик, сув камоб жойларда эгат оралатиб суғориш усулини кенг қўллайлик, сув исрофгарчилигига йўл қўймайлик.**

⊙ Тупроқ қатламида ҳароратнинг кўтарилишига эришайлик. Бунинг учун узунаси-кўндалангига культивация қилишни авж олдирайлик. Ғўзаларнинг қуёш нури, ҳаводан яхши баҳра олишига шароит яратайлик. Чеканкани тезроқ тугаллайлик.

⊙ **Қишлоқ хўжалик зараркунандаларини қириб ташлайлик, тарқалишига йўл қўймайлик.**

⊙ Август ойида ҳамма майдонларда камида икки марта, ўсимлиқнинг ривожи паст пайкалларда уч марта парвариш ўтказишни таъминлайлик!

«ПАХТАКОР» ТАЖРИБАСИНИ ЎРТОҚЛАШМОҚДА

Сирдарё областидаги «Пахтакор» совхози республикада беда уруғидан энг юқори ҳосил — 90 процентга етказиб соф уруғ олмоқда. Хўжалик ҳосилни алоҳида-алоҳида усулда йиғиштириб олади. Далаларда тўхтовсиз ишлаб турган механизациялаштирилган конвейер кўп йиллик ўтларни ўриб олишни тезлаштиради, беда уруғи тўкилиб кетишининг олдини олади.

Совхозда беда ўриб олинади ва айни пайтда ғарамлаб кетилади. Бу — сенокосилкага ўрнатилган махсус асбоб ёрдамида қилинади. Одатда бу ерда беда ўримига уруғликнинг учдан икки қисми пишиб етилиши билан киришилади. Беда уруғи тўкилиб кетмаслиги учун агрегатлар доира системасида ишлайди. Кўкбеда ўриб кетилган жойда кўпи билан уч-тўрт кун давомида қуритилиб, сўнгра дарҳол йиғиштириб олинади ва «СК-4» комбайнида янчилади. Комбайн бедани йиғиштириб олади ва ғарамни бузмай машинага узатади. Бу эса нобудгарчиликнинг олдини олиш имконини беради.

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш Ўрта Осиё илмий-тадқиот институти беда уруғини алоҳида-алоҳида йиғиштириб олиш тажрибасини ўрганиб чиқиб, бу тажрибани Ўзбекистондаги ҳамма хўжаликларда жорий этишни тавсия қилди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШИШ

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Эдвард Бабюх дам олиш учун Совет Иттифоқига келган эди. У бир неча кун мобайнида Ўзбекистон ҳаёти билан танишди.

Польшалик меҳмон Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди, Самарқанд ва Бухорода, Чорвоқ гидротехника комплекси қурилишида, пионерларнинг «Геолог» лагерида бўлди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов 4 августда Эдвард Бабюхни қабул қилди.

Дўстона суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

Советлар мамлакатида

ҚУВОНЧЛИ ЯКУНЛАР

ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАЛАРИ ХАБАР БЕРАДИ

✦ БОКУ. Озарбайжон саноати маҳсулотни реализация қилиш ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш ярим йиллик планини ошириб адо этди. Саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 3 процентни ташкил этди. Асбобсозлик, электротехника, саноати ва нефть-газ қазиб чиқариш саноати учун машина-ускуналар ишлаб чиқариш айниқса тез суръатлар билан ривожланди. Саноатда меҳнат унумдорлиги ошди.

✦ ВИЛЬНЮС. Литва саноати маҳсулотни реализация қилиш ҳажми бўйича ярим йиллик планни ошириб бажарди. Саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 10 процентни ташкил этди. Саноатда меҳнат унумдорлиги 7 процент ошди.

Техника тараққиётини белгилаб берувчи тармоқлар илдам суръатлар билан ривожланди.

Давлатга чорвачилик маҳсулотлари сотиш ортди. Йилнинг биринчи ярмида харид қилиш давлат плани пландан ташқари харид қилиш юзасидан белгиланган ҳажми ҳисобга олган ҳолда ошириб адо этилди.

✦ РИГА. Латвия саноати маҳсулотни реализация қилиш ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш 1972 йил биринчи ярим йиллик планини ортиғи билан бажарди. Саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми ва меҳнат унумдорлиги 1971 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 8 процент ошди. Саноат ишлаб чиқаришининг бутун ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш туфайли эришилди.

Қора металлар прокати, синтетик тола, музлатиш қурилмалари, қишлоқ хўжалик машиналари, темир-бетон конструкциялари, деразa ойнаси, қоғоз ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан анча кўпайди.

Республикада донли ва озуқа экинларининг майдончалари бултургига нисбатан анча кенгайди.

✦ ТАЛЛИН. Эстония саноати саноат маҳсулотини реализация қилиш ярим йиллик планини ортиғи билан бажарди. Саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми ва меҳнат унумдорлиги 1971 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 7 процент ошди. Маҳсулотнинг деярли бутун ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди.

Қишлоқ хўжалик меҳнатчилари кўкламги дала ишларини уюшқоқлик билан ўтказдилар. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми СССР Министрлар Совети ҳузуридаги кинематография комитетини қайта тузиб, уни СССР Министрлар Советининг кинематография иттифоқ-республика давлат комитети (СССР Госкино)га айлантирди.

МУРОСАСИЗЛАР СИГНАЛИ

ТОКАЙГАЧА ИМИЛЛАЙСИЗ

Халқимизда «от олишдан олдин яхши ният билан хонадонингга қозиқ қоқ» деган нақл бор. Буни Жданов номли колхоз раиси Ҳалим Қаюмов яхши билади. Шунинг учун ҳам у йиғилишларда «ғалладан мўл ҳосил етиштирдик, вақтида ўриб-йиғиб олиш, давлатга дон сотиш планини муддатидан илгари бажариш чораларини кўриб қўйдик» деб мақтанди.

Лекин ўрим-йиғим бошланиши билан бу муҳим ишга мутлақо тараддуд кўрилмагани аён бўлиб қолди. Хўжаликда ўрим комбайни етишмади. Шундан кейин комбайн қидириш бошланди. «Узсельхозтехника» район бирлашмасидан битта комбайн келтирилди. Буни қарангки, арзанда комбайн ҳам бузуқ экан, бир кун ишласа, бир ҳафта бекор туриб қоляпти. Оқибатда Тилла Холов бошлиқ бригадага қарашли майдонлардаги ғалла вақтида ўриб-йиғиб олинмаганидан дон тўкилиб нест-нобуд бўляпти.

Комбайнчи Ёндош Бўроновнинг иш куни комбайнни ремонт қилиш билан ўтяпти. Натижада иш унуми кўтарилмаяпти. Битта комбайн билан ўн кунда 15 гектар ернинг ғалласи ўрилганини қандай баҳолаш керак?

Ғалла ўрим-йиғими — мавсумий иш, вақтида ғайрат кўрсатган деҳқон ютади, кечиккан деҳқон ютқазади. Афсуски, Жданов номли колхоз раҳбарлари буни тушуниб етмаяптилар. Акс ҳолда ўрим-йиғимни қисқа фурсатда, ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказишга қаратилган чораларни кўрган бўлур эдилар.

Х. ТЎРАЕВ,
Шофиркон райони.

Бошланғич ташкилот секретари минбари

ПАРТКОМ ВА ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съезди мамлакатимиз халқ хўжалигининг етакчи тармоғи бўлган саноат ишлаб чиқаришини тобора равнақ топтиришнинг ёрқин программасини белгилаб берди. Съездда белгиланган катта ва шарафли вазифанинг муваффақиятли бажарилиши саноат ривожининг ҳозирги босқичида техника тараққиёти учун курашни юксак поғонага кўтаришни тақозо этади. Бу эса ўз навбатида саноат корхоналари партия ташкилотлари зиммасига хўжаликка партиявий раҳбарликни тобора такомиллаштириш вазифасини юклайди.

Марғилон ипак комбинати партия комитети ишни ташкил этишда ана шуни дастур деб билмоқда. Корхонада техника тараққиёти, ишлаб чиқаришга янги технологияни жорий этиш ҳаракати ва ундан келиб чиқадиган иқтисод ва тежамкорлик учун кураш КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1969 йил) Пленумидан кейин ҳар тарафлама кучайтириб юборилди. Чунки бу Пленумда техника тараққиёти суръатларини ошириш социалистик экономикани равнақ топтиришнинг энг муҳим асосларидан эканлиги белгилаб берилган эди. Партия комитети бу ишларни бажариш учун ўзининг маъмурият фаолиятини назорат қилиш ҳуқуқидан фойдаланди. Коллектив ҳаёти учун муҳим аҳамиятга эга бўлган тадбирлар плани ишлаб чиқилганда техника тараққиётига катта эътибор берилди. Маҳсулотнинг сифатини яхшилаш, ишлаб чиқаришда ички хўжалик ҳисобини жорий этишга тайёргарликнинг бориши ва бошқа масалалар билан бирга техника тараққиётини жадаллаштиришда инженер-техник ходимларнинг ролини ошириш масаласи ҳам ўрганиб чиқилиб, атрофлича муҳокама этилди.

Ана шу муҳокамалар жараёнида комбинат ва унинг айрим участкаларида мавжуд бўлган қатор камчилик ва нуқсонлар аниқланди. Уларни бартараф этиш юзасидан конкрет чора-тадбирлар белгиланиб, амалга оширила бошланди. Чунончи, иккинчи тўқимачилик цехи раҳбарлари ва партия ташкилоти техника тараққиёти учун, хизмат зоналарида эса техникавий жиҳатдан асосланган нормаларни жорий этиш учун курашда партиявий таъсирни сусайтириб юборган эдилар. Партия комитети камчиликни бартараф этиш учун цех раҳбарлари ва партия ташкилотига қаттиқ талаблар қўйди. Цех партия ташкилоти билан ҳамкорликда меҳнат нормаларини бажармаслик ҳолларини камайтириш ва хизмат зоналарини тартибга солиш, ускуналарни тўла ишлатиш юзасидан конкрет вазифалар белгилаб чиқилди. Ишлаб чиқаришда техникавий-иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш доимий назоратга олинди. Қолоқ участкаларга техника ихлосманди бўлган актив, ишбилармон коммунистлар юборилди. Натижада меҳнат нормаларини бажармайдиган кишилар камая бошлади.

Партком цехлар, бригада ва участкаларда ишни ташкил этишда цех партия ташкилотлари ва партия группаларининг ёрдамига таянмоқда. Корхонанинг қуйи партия ташкилотлари техника тараққиёти учун курашда коллективга актив ёрдам бераётир. Уларда бу ишга масъул бўлган кишиларнинг ҳисоботлари эшитилиб туради. Партия аъзоси Ф. Мирзажонов раҳбарлик қилаётган 10- серия коллективи қолоқ ҳисобланар, топшириқларни бажармас, ускуналарга қаров яхши эмас эди. Партия группаси йиғилишида бу коллектив раҳбарининг ҳисоботи қўйилиб, барча камчиликлар очиб ташланди. Шу билан бирга 10- серия ишчиларига амалий ёрдам кўрсатишга қарор қилинди. Партия группаси илтимоси билан цех партия ташкилоти мутахассис коммунистлардан О. Умаров, К. Қаландаров, Х. Нишоновларга ускуналарни ремонт қилишда бу коллективга ёрдам кўрсатишни топширди.

Шунингдек, комбинат партkомининг биринчи пиллакашлик цехидаги эскирган станоклар ўрнига янги автоматларни ўрнатиш ишига бош-қош бўлгани ҳам диққатга сазовор. Бу тадбирни амалга ошириш масаласи партия бюросида кўриб чиқилди. Автоматларни ўзлаштириш ва уларда ишлаш учун тажрибали мутахассислардан Т. Мирзакаримов, С. Ибрагимов, Л. Хазиев, Р. Черкашина каби коммунистлар жалб қилинди. Автоматларни бошқариш росмана йўлга қўйилгунча партком ана шу ўртоқлар билан мустаҳкам алоқада бўлди. Уларнинг таклиф ва мулоҳазалари маъмурият томонидан вақтида инобатга олиниб, «СК-5» пиллакашлик автоматлари тўла ишга туширилгандан сўнг 200 дан ортиқ ишчи бошқа юмушларга ўтказилди.

Комбинат коллективи ва партия ташкилотининг техника тараққиёти учун, мавжуд машина ва ускуналардан унумли фойдаланиш учун олиб бораётган ишида партия аъзоси бўлган мутахассислар билан бирга, ўз ишининг устаси ҳисобланган жуда кўп илғор ишчилар ҳам актив қатнашмоқда. Улар мавжуд резервлардан фойдаланишни кўзда тутган ихтиролари ва рационализаторлик таклифлари билан умумий ишга катта ёрдам бераётирлар.

Қисқа муддат ичида комбинат коллективи томонидан ишлаб чиқаришнинг техникавий-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашга қаратилган юздан зиёд тадбирлар амалга оширилди. Бунинг натижасида 1971 йили жами қиймати 1 миллион сўмликдан ортиқ пилла хом ашёси, 1 миллион 250 минг киловатт-соат электр энергияси ҳамда кўплаб иссиқлик энергияси тежаб қолинди. Сўнгги уч йилда корхона ишлаб чиқаришининг рентабеллик даражаси 3,4 процент ошди. Буюмларнинг барча турлари бўйича биринчи сорт маҳсулотлар ишлаб чиқариш планларининг бажарилиши таъминланди.

Комбинат коллективи олдида тўққизинчи беш йиллик плани бўйича ишлаб чиқариш ва унинг техникавий-иқтисодий кўрсаткичларини юксалтиришда жуда катта вазифа турибди. Маҳсулот ишлаб чиқариш 7,1 миллион сўм кўпайиши, меҳнат унумдорлиги 15 процент ортиши лозим. Бунинг учун корхонани ижтимоий ривожлантиришнинг перспектив плани ишлаб чиқилган. Корхонада техника тараққиёти учун кураш, мавжуд машина ва ускуналардан самарали фойдаланиш бу планнинг энг асосий қисмларидан биридир. Шунинг учун ҳам комбинат маъмурияти ва партия комитети, цех партия ташкилотлари ўзларининг бундан кейинги фаолиятида бу ишни изчиллик билан амалга ошира верадилар.

Г. ҚОСИМОВ,
Марғилон ипак комбинати партия комитетининг секретари.

Қирғизистон ССР Фанлар академияси Совет Иттифоқининг йирик илмий марказларидан бирига айланди. Олимлар табиат, техника ва ижтимоий фанларнинг актуал муаммоларини ҳал этиб бормоқдалар. Ноорганик ва физик химияси институтида ёш олим, химия фанлари доктори, профессор К. Сулаймонқулов раҳбарлигида карбамид хусусиятлари тадқиқ этилмоқда. Суратда: институт лабораториясида (чапдан ўнгга) аспирант Ф. Абдукаримова, профессор К. Сулаймонқулов ва аспирант А. Сопуевалар навбатдаги тажрибани ўтказишмоқда.
О. Пороховников фотоси. (ТАСС).

СССР—50
ҚИРҒИЗИСТОН ҲАФТАЛИГИ

БУ ШУНДАЙ САНОАТКИ...

Саноат тармоқлари ичида халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариш индустрияси муҳим ўринни эгаллайди. Чунки, у шундай саноатки, халқ учун, кўпчиликнинг эҳтиёжи учун буюмлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган. КПСС XXIV съезди қарорларида меҳнаткашлар фаровонлигини тағин ҳам ошириш, халқ кўплаб истеъмол қиладиган буюмларни ишлаб чиқариш ҳажмини тағин ҳам кўпайтириш кўзда тутилган.

Қирғизистон енгил саноати жадал суръатлар билан ривожланиб боряпти. Саккизинчи беш йиллик давридаёқ кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш 2,3 баравар ўсди. Бир неча янги енгил саноат корхоналари қурилиб, ишга туширилди. Қирғизистон тўқимачилик комбинати республикадаги йирик корхоналардан биридир. Комбинатда барча ишлаб чиқариш жараёнлари механизациялаштирилган ва автоматлаштирилган. Бу ерда 6 минг хилдан зиёд янги, юқори унум билан ишлайдиган ускуналар монтаж қилиниб ишга туширилди. 58 та поток линия механизациялаштирилди.

Тўққизинчи беш йиллик Қирғизистон енгил саноати ривожида алоҳида босқич ҳисобланади. Беш йилликнинг биринчи йили ишлаб чиқариш плани барча саноат корхоналарида ошириб адо этилди. Пландан ташқари 22 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Енгил саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 1970 йилдагидан 21,8 процент ўсди. Енгил саноатнинг барча тармоқларида ҳам ана шундай юксак меҳнат унумдорлигига эришилмоқда.

Янги беш йилликнинг иккинчи йилида енгил саноат корхоналаримизнинг азамат коллективлари юксак мажбуриятлар олиб, баракали меҳнат қилишаётир. Юбилей йилининг ўтган беш ойлик план топшириғи ҳам муваффақиятли бажарилди. Ўтган давр мобайнида кўзда тутилгандан ортиқ 7,6 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу муваффақиятни қўлга киритиш учун корхоналаримизнинг меҳнатсевар ишчи, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари аҳиллик ва уюшқоқлик намунасини кўрсатиб меҳнат қилишди.

Қирғизистон ССР енгил саноат корхоналарининг кўп миллатли коллективлари СССР ташкил топган куннинг шонли 50 йиллиги байрамини муносиб меҳнат ютуқлари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани ҳар қачонгидан ҳам қизитиб, тер тўкяптилар. Бу жанговар фронтда республикамизнинг ВЛКСМ номли, «Октябрь 40 йиллиги», «1-май», «Майлисой» тикувчилик фабрикалари; Жалолобод, Арзвон, Қорасув пахта заводлари; Панфилов номли тери ошлаш заводи, Фрунзе трикотаж бирлашмаси корхоналари коллективлари пешқадамлик қилишаётир. «Октябрь 40 йиллиги» тикувчилик фабрикаси азамат ишчилари 22 кварталдан буён муттасил СССР Енгил саноат министрлиги ва тўқимачилик ҳамда енгил саноат ишчилари касаба союз Марказий комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлда сақлаб келишаётир. Улар социалистик мусобақаларда ғолиб келганликлари учун бир неча марта СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС-нинг кўчма Қизил байроғи билан мукофотландилар.

Қирғизистон енгил саноат корхоналарининг аҳдига вафодор ва ижодкор ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари юбилей йилида арзигулик туҳфа ҳозирлаш нияти билан ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олиб ишлашаётир. Улар берган сўзларининг устидан чиқиш учун бутун маҳоратларини ишга солиб меҳнат қилишяпти. 4 мингдан зиёд ишчимиз аллақачон йиллик ишлаб чиқариш топшириқларини адо этишган. Кўпчилик ишчи, инженер-техник ходимлар фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш ва юқори меҳнат унумдорлигига эришиб ишлаш ташаббусига қўшилиб тер тўкишаётир. Қирғизистон Комвольмовут комбинатининг илғор ип йигирувчиси Н. Лавскаянинг беш йиллик топшириқни уч йилда бажариш борасида бошлаб берган ташаббуси республикада кенг қанот ёзяпти. Ҳозир Надежда Лавскаянинг 10 мингдан ортиқ издошлари бор.

Шуни қувонч билан айтиш кераккi, енгил саноатимизнинг барча корхоналари коллективлари москвалик ва ленинградликларнинг тўққизинчи беш йиллик план топшириқларини барвақт бажариш юзасидан бошлаб берган мусобақаларига қўшилиб, меҳнат қилишяпти.

Меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Айтқулова, Т. Абдишева, С. Сунчалева, П. Мансурова, С. Сариукуева, А. Ординская сингари ўнлаб ишлаб чиқариш илғорлари кўпчиликка намуна бўлишаётир. Қирғизистон ишчилар синфи бу меҳнат илғорлари билан ҳақли суръатда фахрланади.

Республикамиз енгил саноати эришаётган ютуқлар ҳақиқатдан ҳам беқиёс. Биргина янги беш йилликнинг ўтган йиллари мобайнида ўнлаб қудратли енгил саноат корхоналари қурилиб, фойдаланишга топширилди ҳамда эски корхоналарнинг ишлаб чиқариш қуввати оширилди. Корхоналаримиз юксак унумдор янги ускуналар билан жиҳозланди, ишлаб чиқариш жараёнлари конвейерлаштирилди. Қўлга киритилган ютуқлар билан бир қаторда ҳали олдимизда амалга оширилиши зарур бўлган катта вазифалар турибди. Шу йилнинг ўтган беш ойлик ишлаб чиқариш планини бир неча корхоналаримиз бажара олмади. Бу корхоналарда меҳнат унумдорлиги бошқа илғор корхоналардагига нисбатан анча паст. Янги техника ва илғор технологияни ишлаб чиқаришга жорий этиш суст ташкил этилган. Маҳсулот сифатини жаҳон стандартлари даражасига кўтариш учун кураш ҳаракати кўнгилдагидек эмас. Баъзи корхоналарда социалистик мусобақага кам эътибор берилмоқда. Маҳсулот ишлаб чиқариш ускуналаридан самарали фойдаланиш кўнгилдагидек эмас. Министрлигимиз ана шундай камчиликларни тугатишга тааллуқли конкрет тадбирларни ишлаб чиқаётир.

Тўққизинчи беш йилликда енгил саноатимиз янада катта одимлар билан ривожланади. Газламалар ишлаб чиқариш ҳажми 7,8 миллион метрга, трикотаж кийимлар 5.5 миллион донага, пайпоқлар ишлаб чиқариш 2,6 миллион жуфтга етади. Корхоналаримизнинг коллективлари ана шу юксак мажбуриятларни бажариш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар. Ишлаб чиқариш резервларидан, хом ашё ва материаллардан самарали фойдаланилмоқда.

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги тантанасини муносиб туҳфалар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани янада қизитиб меҳнат қилаётган республикамиз енгил саноати ишчи, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари янги-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Уларнинг нияти битта. У ҳам бўлса меҳнаткашларимизга кўп ва сифатли енгил саноат буюмлари етказиб беришдир.

К. САТТОРОВ,
Қирғизистон ССР енгил саноат министри.

ХУШ ХАБАРЛАР

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИДАН

ҲАММА НАРСА ШАЙ

Андижон областидаги М. З. Мирзааҳмедов номидаги совхозда «зангори кема» механик-ҳайдовчиларидан 63 киши ўқишни тамомлади. Буларнинг учдан бир қисми қизлардир. Энди ҳар бир комбайн иккита механизатор билан таъминланди. Бу эса, йиғим-терим кунларида икки сменада ишлаш имконини беради. Хўжалик меҳнатчилари юбилей шарафига ҳосилнинг 80 процентини машинада териш мажбуриятини олишган.

Совхозда техника ремонти тамомланмоқда. Тез орада барча комбайнлар, прицеплар тайёр қилиб қўйилади. Пахтани агрегатларни бештадан қилиб группа усулида териб олиш мўлжалланяпти. Ҳар бир группага радиостанцияси бўлган авторемонт устахонаси бириктиб қўйилади. Бу эса марказий диспетчерлик билан мунтазам алоқа боғлаб туриш имконини беради.

ҲОСИЛГА ҲОСИЛ ҚЎШИЛМОҚДА

Урганч районидаги «Пахтакор» колхозида яқингинада ғўзалар ривожланишдан саккиз-ўн кун орқада қолган эди. Ҳозир асосий майдонларда ғўзанинг аҳволи яхши. Ҳар бир тупда 5-6 тадан ва ундан ҳам кўпроқ салмоқли кўсак тўпланган. Бу — даладаги ғўзани зўр бериб парвариш қилиш натижасидир.

Август ойида ғўзани қўшимча яна камида бир марта комплекс парвариш қилишга аҳд қилинди. 30 га яқин трактор агрегати ғўза қатор ораларини юмшатиш билан банд. Механизаторлар кунига 90-100 гектар майдондаги ғўза қатор ораларини ишлаб, нормани ошириб бажармоқдалар. Мусобақа пешқадамлари — коммунист Р. Ҳакимов, комсомол аъзоси Х. Эрниёзов кунига икки норма бажармоқдалар.

ТАХИАТОШ ҚУРИЛИШЛАРИДА

Тахиатош гидроузелида қурилаётган тўғонда бўлажак автомобиль қатнайдиган йўлдаги кўприкнинг тўсин конструкциялари қўйила бошлади. Бу кўприк энергетиклар шаҳрини Нукус билан боғлайди. Монтажчилар биринчи ғоят пишиқ балкани ётқизиб монтаж қилдилар. Жами 200 та шундай тўсин қўйиш мўлжалланади.

ТЕЖАЛГАН ЁҚИЛҒИ ҲИСОБИГА

Ховос тепловоз депосининг машинистлари коммунистлар Геннадий Гилейник ва Николай Карякин йил бошида ҳар бир рейсга бир процентдан дизель ёқилғисини тежаш ташаббусини бошлаган эдилар. Мусобақа ташаббусчилари темирйўлчилар куни олдидан иш якунини чиқардилар. Улар 17 тоннадан зиёд ёқилғи тежадилар ва июль ойининг сўнгги ўн кунлигида шу тежалган ёқилғи ҳисобига поезд юргиздилар.

Ҳозир ёқилғи тежаш ҳаракатида депо машинистларининг 96 проценти қатнашмоқда. Шу ташаббус туфайли иккинчи кварталнинг ўзидагина 400 тонна ёқилғи тежалди. Коллектив йил охиригача пландагидан ташқари уч миллион тонна халқ хўжалиги юки ташиш мажбуриятини олди.

БЕДАНИНГ ХОСИЯТИ

Ўзбекистон сабзавот-полиз экинлари ва картошка илмий-тадқиқот институтининг олимлари беданинг далани бегона ўтдан тозалашдан иборат бир афзаллигидан фойдаландилар. Улар саккиз далали сабзавот алмашлаб экиш схемасини ишлаб чиқдилар. Беданинг юксак биологик сифати шу схемага асос қилиб олинди. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги ва Совхозлар министрликлари схемани маъқуллаб, хўжаликларда жорий этиш планига киритдилар.

Сабзавот ва қовун-полиз учун илмий асосланган алмашлаб экиш ўртача далачилик бригадасига мўлжалланган.

Тошкент абразив заводининг коммунистик меҳнат зарбдори, токарлик касбининг устаси Мавжуда Ризаева смена топшириқларини доимо 130-150 процентга етказиб адо этаётир. «Баракали ишлашдан мақсадим — СССРнинг олтин тўйига арзигули тўёна ҳозирлашдир» — дейди у. Суратда: илғор токарь Мавжуда Ризаева.

М. Нуриддинов фотоси.

ЯНГИ КИТОБЛАР

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти қуйидаги китобларни босмадан чиқарди.

Бхабоний Бхаттачария. АЖДАҲО КОМИДА. Роман. Урду тилидан Наби Муҳаммедов таржимаси. 276 бет, тиражи 60.000, баҳоси 1 сўм.

Қави Нажмий. БАҲОР ШАБАДАЛАРИ. Роман. Татарчадан Озод Шарофиддинов таржимаси. 472 бет, тиражи 75.000, баҳоси 83 тийин.

Шукур Саъдулла. ИККИ БИЛАКУЗУК. Пьесалар. 208 бет, тиражи 5000, баҳоси 56 тийин.

Самар Нуров. БИР УЙ ҚУВОНЧ. Ҳикоялар. 152 бет, тиражи 15.000, баҳоси 15 тийин.

Асил Рашидов. ЛЕСЯ УКРАИНКА (Адабий портрет). 56 бет, тиражи 5000, баҳоси 10 тийин.

ХИРОСИМА ФАРЁДИ. Япон шоирларининг шеърлари. Русчадан **Шуҳрат** таржима қилган. 148 бет, тиражи 10.000, баҳоси 52 тийин.

Борис Лавренев. ШАМОЛ (Василий Гулявиннинг ҳаёти ҳақида қисса). Насиба Эргашева таржимаси. 128 бет, тиражи 20.000, баҳоси 14 тийин.

Азиз Қаюмов. ҚАДИМИЯТ ОБИДАЛАРИ. 184 бет, тиражи 5000, баҳоси 34 тийин.

Зиё Самадий. МОЙИМХОН. Роман. Уйғурчадан Усмон Маматохунов таржимаси. 236 бет, тиражи 15.000, баҳоси 46 тийин.

Ойдин Ҳожиева. МЕН СЕВГАН ҚЎШИҚ. Шеърлар ва достон. 88 бет, тиражи 10.000, баҳоси 27 тийин.

Авторлар коллективи. ЧЕРТГАНДА ДУТОРИМНИ. Ғазаллар. 184 бет, тиражи 10.000, баҳоси 43 тийин.

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ҲАР БИР МИНУТИНИ ҚАДРЛАНГ!

Украинадаги Кировоград область, Светловодск шаҳридан редакцияга ғалати хат келди. Унинг автори — «Авангард» кўнгилли спорт жамияти шаҳар советининг инструктори КПСС Марказий Комитетининг «Иш вақтининг нобуд бўлишини қисқартириш ҳамда ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат қилиш ва дам олиш режими тўғрисидаги қонунларни бузишни тугатиш чоралари тўғрисида»ги қарори чиққанидан кейин вужудга келган «қийинчиликлар»дан нолийди. «Биз спортчиларни мусобақада қатнашиш учун юборишни сўраб, заводларга борамиз, бизга эса ана шу ҳужжатни баҳона қилиб, илтимосимизни рад этадилар», — деб ёзади у.

Ўз ишига жуда берилган автор гарчи «бу қарор физкультура ҳаракатига қарши қаратилиши мумкин эмаслигига ишонса ҳам», лекин бундай истиқбол уни жиддий ташвишга солаётганлиги хатнинг мазмунидан кўриниб турибди. Модомики, шундай экан, бу хусусда яна бир марта қуйидагиларни таъкидлаш мумкин, ишлаб чиқаришда қаттиқ тартибни оғишмай ўрнатиш физкультура билан спортга ҳам, одамларнинг дам олиш пайтларидаги бошқа фойдали машғулотларига ҳам заррача халақит бермайди. Лекин бу хат кишини ўйлантириб ҳам қўяди. Унда меҳнат тўғрисидаги қонун ва ишлаб чиқаришдаги ички тартиб талабларига, иш вақтининг ҳар бир минутидан тўғри фойдаланишга нисбатан баъзан енгил-елпи ва бепарво қараш кайфиятининг нишоналари сезилиб турибди.

Бизнинг жамиятимиз совет кишиларига дам олиш, бўш вақтни мароқли ўтказиш, билим ва маданиятни ошириш, спорт билан шуғулланиш учун бўш вақтни ажратиб берган, бунинг учун зарур шарт-шароитларни яратган. Биз иш вақтини бундан ҳам самарали ва масъулият билан тасарруф қилишимиз лозим. Иш вақти — жамиятнинг дахлсиз мулкидир. Бутун иш вақти сўнгги дақиқаларигача асосий мақсадга сарф қилиниши — жамиятнинг моддий ва маънавий потенциалини янада кўпайтиришга хизмат қилиши лозим.

Шуни унутмаслик кераки, тўққизинчи беш йилликда меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан 32 миллиондан ортиқ ходимнинг меҳнати тежаб қолиниши даркор. Бунга эса янги машиналар, механизмлар ва технология жараёнларини жорий этиш ҳисобигагина эмас, шу билан бирга меҳнат жараёнини анча самарали, рационал ташкил этиб, энг кам чиқим қилган ҳолда энг кўп натижа олиш йўли билан ҳам эришилади. Ишлаб чиқариш кўламлари кенгайиб, унинг ўзи интенсивлашиб, ички хўжалик алоқалари мураккаблашиб борган сари ҳар бир ходимнинг ва умуман коллективнинг ғоят баҳамжиҳат бир ёқадан бош чиқариб ишлаши оперативлиги ва эпчиллиги, масъулияти ва интизомлилиги айниқса муҳим роль ўйнайди.

Иш вақтидан тўла ва унумли фойдаланиш тўғрисида гап борганида, партия ташкилотлари беш йилликнинг бошқа асосий вазифаларини ҳал этишда бўлгани каби талабчанлик ва принципиаллик қилишлари керак. Ишлаб чиқаришда, муассасаларнинг ишида ишчанлик, ижодий сафарбарлик вазиятини вужудга келтириш тўғрисида, бошқарув услуби ва методларини такомиллаштириш ҳақида гап борганида, партия ташкилотлари, барча коммунистлар меҳнат интизомини бузувчиларга қарши, шунингдек меҳнат интизомини бузишга йўл қўйиб келаётганларга ва қимматли минутлар, соатлар кўпинча бекор ўтишига айбдор бўлганларга қарши кескин ва муросасиз кураш олиб боришлари керак. Иш вақтини тежаш кераклигини тушунтиришгина эмас, меҳнатни энг яхши ташкил этиш тажрибасини амалда жорий қилиш, илғор коллективларнинг тажрибасини ўрганиш ҳам муҳим. Чунончи Чернигов химиявий тола комбинати коммунистларининг ташаббуси билан ҳар бир технология операциясида иш минутларини тежаш учун мусобақа бошланди. Область партия комитети бу ташаббусни қўллаб-қувватлаб, уни бошқа коллективларга ҳам ёйиш тўғрисида ғамхўрлик қилди.

Иш вақтининг яққол кўриниб турган нобудгарчилигинигина эмас, сиртдан унчалик сезилмайдиган нобудгарчилигини ҳам тугатишга эришиш зарур. Айрим хўжалик раҳбарлари ва партия ходимлари энг яхши асбоб-ускуналарни олиб, цехларга ўрнатиш учун технологияни такомиллаштириш, сермеҳнат операцияларни механизациялаш, меҳнат шароитларини енгиллаштириш учун ҳавас қилса арзигулик даражада куч-ғайрат, омилкорлик, сабот-матонат кўрсатмоқдалар. Лекин, айтайлик, завод ошхоналари ишида оддий тартиб ўрнатиш одамларни навбат кутиб, толиқиб туришдан, тушлик танаффусларнинг чўзилиб кетишидан халос қилиш ишига тузук эътибор берилмаётир.

Мастернинг ношудлиги сабабли айрим ишчиларга смена топшириғи, чизмалар, асбоблар кечикиб берилади. Айрим жойларда зарур мосламалар ёки материаллар тахт қилиб қўйилмайди. Кимдир одамларни беш минутлик кенгашга чақириб, мажлиснинг бошланишини бутун бир соатга чўзиб юборади... Пировард натижада ана шундай «икир-чикирлар» иш вақтининг бекор кетишига сабаб бўлади. Новосибирск шаҳар партия комитетининг маълумотларига кўра, шу шаҳардаги корхоналар ва қурилишларнинг ўзида ўтган йили бир неча ўн минг одам куни бекор кетган. Псков ва Тоғли Олтой область партия комитетлари, Қозон, Қўрғонтепа (Тожикистон) шаҳар партия комитетлари, Кострома шаҳридаги Ленин район партия комитети ва бошқа баъзи партия комитетлари шунга ўхшаш катта-катта камчиликларни аниқладилар.

Ишлаб чиқариш раҳбарларининг ташкилотчилик қобилиятлари ва маҳорати тўғрисида, ижродаги интизом ҳақида иш вақтидан фойдаланиш самарадорлигига қараб ҳеч янглишмай ҳукм чиқариш мумкин. Ишнинг қанчалик аниқ ташкил этилганлиги ва меҳнат интизомининг аҳволи, коллективдаги одамларнинг онглилик ва ўзаро талабчанлик даражаси, социалистик мусобақанинг таъсирчанлиги шу кўрсаткичда кўзгудагидек акс этади.

Партия ташкилотларининг бурчи — бу омилларни ички хўжалик резервларидан фойдаланишга, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашга, уларнинг ижодий ташаббускорлигини КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли равишда амалга оширишга сафарбар қилишга қаратилган кундалик фаолиятларида чуқур ўрганиб, пухта ҳисобга олиб боришдан иборат. Хўжалик раҳбарларининг бутун иш вақтида юксак меҳнат унумдорлигини таъминлаш учун бўлган масъулиятини кучайтириш, ҳар бир коллективда бекор туришга ва хўжасизликка, дангасаларга, прогулчиларга, ичкиликбозларга, хуллас, қўли учида ишлайдиган кишиларга нисбатан муросасизлик муҳитини вужудга келтириш зарур.

Ҳамма ходимларни иш вақтининг ҳар бир дақиқасини қадрлашга ва ундан унумли фойдаланишга ўргатиш — ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг, мамлакатимиз иқтисодий ривожини тезлаштиришнинг, тўққизинчи беш йиллик улкан вазифаларини муваффақиятли ҳал этишнинг муҳим резервини ишга солиш демакдир.

(«ПРАВДА» газетасининг 3 августдаги бош мақоласи).

ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА ДАЛАЛАРИГА

САНОАТ — ҚИШЛОҚҚА

«Ташсельмаш» заводи ингичка толали пахта навларини теришга мўлжалланган машиналарнинг дастлабки туркумини қардош Туркманистон хўжаликларига жўнатди. Бу йилги йиғим-теримнинг долзарб кунларида қардош республика далаларида ана шу техника ёрдамида тўрт минг тонна «оқ олтин» териб олиш мўлжалланмоқда.

Машҳур «Ўзбекистон» машиналари базасида яратилган янги пахта териш агрегати бирданига тўрт қатордаги пахтани тера олади, машинанинг аппаратлари хасчўпларни тозалайдиган қурилма билан жиҳозланган. Айланма шпинделларга ўралиб қолган пахта ана шу қурилмаларга тегиб, ўзига ёпишган чўп-хасни қоқади. Ўзи тозалайдиган ана шундай қурилмадан фойдаланиш машиналар ёрдамида териб олинган пахтанинг ифлосланишини икки-уч процент камайтиради.

«Ўзбекистон» агрегатининг янги тури пахтачилик машиналари бўйича ихтисослаштирилган бош конструкторлик бюросида яратилди. Ҳозир конструкторлик бюроси коллективи ингичка толали пахтани териб олишга мўлжалланган иккита янги синов агрегатини яратди. (ЎзТАГ).

ҒИШТ ВА ЦЕМЕНТНИНГ «МУХОЛИФ»ЛАРИ

Қурилиш материаллари корхонаси учун йилига 15 миллион дона ғишт ва 4 минг тонна оҳак ишлаб чиқариш катта гап. Лекин Гродно қурилиш материаллари комбинати 50-йиллардаёқ бу кўрсаткичдан ўтиб кетган эди. Комбинат ҳозир ана шу миқдорга нисбатан деярли етти баравар кўп ғишт, 56 марта кўп оҳак ишлаб чиқармоқда.

Комбинат коллективи одатдаги бинокорлик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни янгиларини ўзлаштириш билан қўшиб олиб бормоқда. Корхона мутахассислари Москва бинокорлик материаллари саноати илмий-тадқиқот институти ходимлари билан ҳамкорликда жаҳонда биринчи марта силикат бетон ишлаб чиқариш, шунингдек тамомила янги хил тўйдирилган бетон ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Бу қурилиш материаллари ғишт ва бетонга нисбатан ҳар томонлама устунликка эга. Шунинг учун ҳам дунёдаги жуда кўп мамлакатлар, жумладан Польша, Чехословакия, Япония, Бразилия бинокорлари ҳозирдаёқ уларнинг ишлаб чиқариш технологиясига гоят қизиқиш билан қарамоқдалар.

Янги материалларнинг қимматли томони нимада?

Силикат бетон иморатни ниҳоятда мустаҳкам қилиш лозим бўлган жойларида ишлатишга мўлжалланган. Уни тайёрлаш ҳам арзонга тушади. Бир тонна силикат бетон тайёрлаш учун бор-йўғи 110 килограмм цемент, 130 килограмм оҳак ва қум керак бўлади. Агар бир куб метр темир-бетон буюмнинг вазни 2 тоннадан ортиқроқ бўлса, шунча ҳажмли силикат бетон 700 килограмм чиқади, холос. Бунинг устига силикат бетон товушни ўтказмаслик ва бошқа жуда муҳим хусусиятларга эга. Тўйдирилган бетон эса цемент ишлатмасдан тайёрланади.

Янги қурилиш материаллари ҳаётга йўлланма олмоқда. Гроднода ҳозирдаёқ янги материаллардан фойдаланиб беш қаватли уй-жой бинолари қурилди. Бу йил эса ана шундай материаллардан дастлабки 9 қаватли уй-жой биносини қуриш режаланган. Янги материаллардан тайёрланган маҳсулотлар мактаб, касалхона ва бошқа жамоат бинолари қурилишида кенг қўлланилади.

В. КУШНИР.

БИР ХАТ ИЗИДАН

ТАЛАБ ВА МАСЪУЛИЯТ

Колхозимиз йирик хўжалик. 1800 гектардан ортиқ майдонда пахта етиштирилади. Бир неча йилдан буён гектаридан 30-33 центнердан ҳосил, шунга яраша даромад олинади. Фермаларда кўплаб мол боқилмоқда. Лекин, негадир хўжалигимизнинг қут-баракаси йўқ. Меҳнатимизга биз билан бир хил ҳосил олаётган қўшни колхозларнинг аъзоларига нисбатан анча кам ҳақ оляпмиз. Қишлоғимиз кўримсиз. Уйларимиз, кўчаларимиз эски. Колхозимизда уй-жой ва маданий-маиший қурилишга эътибор берилмаяпти. Қўшни колхозларнинг қишлоғига, у ерда яшовчи колхозчиларнинг уйларига ҳавасимиз келади...

Наманган область Поп районидаги «Коммунизм» колхозининг аъзолари юборган шу мазмундаги хат бизни йўлга отлантирди. Колхозга келиб хўжалик билан, унинг қишлоғи билан яқиндан танишдик. Колхоз аъзолари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига гектаридан 39 центнердан ҳосил кўтариб, давлатга 7000 тонна пахта, кўп миқдорда тивит, жун, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар сотиш мажбуриятини олишган.

Пахтачиликдаги юксак мажбуриятларни бажариш учун замин ҳам, шарт-шароитлар ҳам мавжуд. Уни давлатимиз, партия ва ҳукуматимиз яратиб беришган. Колхоз аъзолари ана шу заминга, шарт-шароитга таяниб, правление ҳамда партия ташкилоти, унинг раҳбарларининг пахта майдонини кенгайтириш, ҳосилдорликни ошириш, даромадни кўпайтириш соҳасидаги режаларини бажариб келмоқдалар.

Лекин, «Сендан угина, мендан бугина» деган нақл бор. Колхоз аъзолари правление ва партия ташкилоти, унинг раҳбарлари олдидаги бурчини бажариб келган ва ҳозир ҳам бажаряпти. Пахта ҳосилдорлиги 1960 йилдан буён қарийб 6,5 центнер, ялпи даромад эса 2 миллион сўмдан зиёд ошганлиги, пахта майдони 300 гектар кенгайганлиги бунинг далилидир. Правление ва партия ташкилоти, унинг раҳбарлари колхоз аъзолари олдидаги мажбуриятини қандай бажариб келган ва ҳозир қандай бажаряпти?

1960 йили гектаридан 26,3 центнердан ҳосил олинган ва бир центнер пахтанинг таннархи 18 сўм 50 тийинга тўғри келган. 1963 йилга келиб, Мирзаумид Мирзатиллаев правление раислигига сайлангандан кейин орадан бир йил ўтгач, ҳосилдорлик 0,9 центнер кўтарилгани ҳолда, ҳар центнер пахтанинг таннархи бир йўла 7 сўм 35 тийин ошиб, 25 сўм 85 тийинга чиққан. 1966 йили таннарх 33 сўм 12 тийинни, 1970 йили 42 сўм 41 тийинни, бултур эса 40 сўм 42 тийинни ташкил этган.

Шу сабабли меҳнат ҳақи фонди ва киши-куни қимматининг ошишида жуда кам ўзгариш бўлган. Ҳатто бултур киши-кунининг қиймати 1970 йилдагига нисбатан камайган. Масалан, 1970 йили 3 миллион 433 минг сўм ялпи даромад олиниб, бир киши-кунига 4 сўмдан зиёд пул тақсимланган бўлса, бултур бурноғи йилдагига нисбатан 202 минг 485 сўм кўп даромад олингани ҳолда, киши-кунига олдинги йилдагидан камроқ пул берилган.

Хулоса шуки, харажат кўпайиб кетган. Бултур ишлаб чиқаришга 1970 йилдагидан 333 минг 749 сўм кўп харажат қилинган. Натижада меҳнат ҳақига тақсимланган маблағнинг миқдори 131 минг 264 сўм камайган.

Колхозчилар «Қўшни хўжаликларнинг аъзолари билан бир хил меҳнат қилганимиз ва ҳосил етиштирганимиз ҳолда, улардан анча кам ҳақ оляпмиз», деб тўғри шикоят қилишган. Ҳақиқатан ҳам қўшни «Партия XXII съезди» колхози бултур колхозчиларнинг 1 сўм асосий иш ҳақига 1 сўм 20 тийиндан, «Коммунизм» колхози эса 26 тийиндан қўшимча пул берган.

«Коммунизм» колхозида бултур ишлаб чиқаришдан 3 миллион 635 минг 507 сўм даромад олингани ҳолда, унга худди шунча харажат қилинган. Даромад харажатни зўрға қоплаб, колхознинг давлат банкидаги оборот маблағлар счётида атиги 56 минг 113 сўм пули қолган. Натижада колхоз шу йилнинг биринчи ярмида давлатдан 700 минг сўмга яқин қарз олган.

Бу мисоллар асосан пахтачиликка тааллуқли. Чунки олинган даромадда катта салмоққа эга бўлган чорвачилик ва бошқа соҳаларнинг улуши жуда кам ёки йўқ. Узоққа бормай, ўтган беш йиллик ва 1971 йил чорвачилик ҳамда бошқа соҳаларда қандай якунланганини кўрайлик. 1966 — 1970 йилларда қорамоллар, шу жумладан сигирлар туёғини ўстириш, гўшт, сут, дон, сабзавот, картошка ва полиз экинлари маҳсулоти етиштириш планлари бажарилмаган. Бултур эса чорва моллар сонини кўпайтириш плани фақат қўйлар бўйича бироз ошириб бажарилган. Қорамоллар, шу жумладан сигирлар, эчкилар, йилқилар туёғини ўстириш, сут етиштириш планлари ўтган йили ҳам бажарилмай қолган.

Натижада ўтган беш йилликда ўн минг бошга яқин машҳур Ангор зотли эчки, етти минг бошдан зиёд қўй, бир ярим минг бошга яқин қорамол, шу жумладан 436 бош сигир бўлган чорвачилик ҳаммаси бўлиб 76 минг 828 сўм ёки бир йилда ўртача 15 минг сўмдан сал ортиқ фойда келтирган. Ғаллачилик, сабзавотчилик, картошкачилик ва полизчилик хўжаликка зарар етказган. Бу зарар пахтачилик ҳисобидан қопланган.

Бу, хўжаликка бир томонлама раҳбарлик қилиш, ишлаб чиқаришнинг ҳамма тармоқларини комплекс ривожлантириш учун кураш олиб борилмаганлигининг хунук оқибатидир.

Колхозда типовой чорвачилик бинолари йўқ. Чорвачиликдаги ишлар қўл кучи билан бажариляпти. Қора моллар, айниқса сигирлар эски, ифлос биноларда боқиляпти. Улардан кам маҳсулот олиняпти. Озуқа экинларининг ҳосилдорлиги паст. Етарли миқдорда ем-хашак тайёрланмайди. Бу соҳадаги топшириқлар йил сайин бажарилмай қолмоқда.

Колхоз раиси М. Мирзатиллаев «Мен раислик қилган ўн йил ичида колхозчилар хонадонининг 40 — 50 проценти бош план асосида янги уй қуриб олди» деди. Аслида-чи? Сира бундай эмас. Колхозда 1800 хонадон бор. Колхозчилар учун қурилган ҳақиқий типовой уйлар сони эса 20 га ҳам етмайди. Қолганлари колхозчиларнинг ўзи амал-тақал қилиб плансиз қуриб олган лой томли уйлар.

Эски Уйғур қишлоғида бўлган кичи тор, қингир-қийшиқ кўчаларни, деҳқонлар ота-боболаридан қолган эски уйларда яшаётганини кўриб ҳайрон қолади. Колхозчилар билан суҳбатлашдик. Улар ўз турмушларининг моддий ва маданий даражасидан, кўчаларидан, уй-жой шароитларидан норози бўлиб гапиришди. Сувчи Усмон Рустамов, бригадир коммунист Абдуқодир Унаров, шофёр Мўминжон Зуҳралиев ва бошқалар колхоз идораси ёнидаги бузилиб ётган катта қишки клубни кўрсатиб, у илгариги раис даврида анча маблағ сарфлаб қурилган эди. 1969 йили томи босиб қолди. Кун сайин вайрон бўляпти. Халқнинг мулкига ичимиз ачийди. Раисимиз М. Мирзатиллаев эса ўзи биронта тузукроқ бино қургани йўқ. Тайёр клубни ҳам ремонт қилдирмади. Иккинчи участкадаги кино-театр ҳам қаровсиз ётибди, дейишди.

Ким билан суҳбатлашманг, қишлоқларимиз кўримсиз, уйларимиз эски, даромадимиз кам. Қишлоғимизда чойхона, устахоналар йўқ. Кийим тиктириш, пойафзални ремонт қилдириш учун қўшни колхозларга ёки район марказига борамиз. Раҳбарларимиз меҳнаткаш ҳақида ғамхўрлик қилишмайди. Ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида М. Мирзатиллаевни раисликка қайта сайламаймиз деган эдик, райкомнинг собиқ секретари Б. Рафиқалиев раис бўшамайди, ҳеч бўлмаса яна бир йил ишласин, деб, зўрлаб қайта сайлаттириб кетди, дейди.

Шу нарса ажабланарлики, яқинда Наманган область партия комитетининг бюроси М. Мирзатиллаевнинг ҳисоботини эшитиб, ғўза парваришида камчиликларга йўл қўйилгани, чорвачиликдаги аҳволнинг ёмонлиги, меҳнат интизоми бўшашиб кетгани учун унга қаттиқ партия жазоси берган ва мавжуд нуқсонларни тезда бартараф қилиш чорасини кўришни талаб этган эди. Хўш, шундан кейин ишда ўзгариш бўлдими? Ғўза парвариши, меҳнат интизоми янада сусайиб кетди. Ғўза парваришида ҳар куни белгиланганидан 80 — 100 киши кам қатнашмоқда. 69 ўрнига 55 тадан чопиқ трактори ишлаяпти. Ҳар бир трактор билан бир кунда ўртача 4,2 гектар экин культивация қилиняпти. Ғўзани суғориш, чопиқ қилишдаги аҳвол ҳам бундан яхши эмас.

Гап шундаки, колхоз аъзоларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш, уларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш, уй-жой шароитининг аҳволи ҳозиргидек қолаверса, ғўза парваришида ҳам, чорвачиликда ҳам, меҳнат интизомида ҳам бирон жиддий ўзгариш бўлишига умид боғлаш қийин. Буни область ва район партия, совет ташкилотлари ҳисобга олишлари зарур. Колхоз аъзолари ўзлари ҳақида қилинаётган ғамхўрликдан норози бўлиб, мурожаат қилганлари ҳолда, улар бу муҳим масалани бирон марта ҳам муҳокама қилмаганлар, хўжалик раҳбарларидан маданий-маиший, уй-жой қурилиши, колхоз аъзоларининг моддий манфаатдорлигини ошириш масалалари билан ҳам жиддий шуғулланишни талаб қилмаганлар.

Колхозчиларнинг хатида партия ташкилотининг секретари раиснинг камчилигини кўрсатиш, маслаҳат бериш ўрнига у билан келишувчилик қилиб келяпти, дейилган. Шу ўринда буни тасдиқловчи бир мисол келтирамиз.

Наманганда Поп район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. Омоновни учратиб, «Коммунизм» колхозига боришимизни айтдик. Ўртоқ Омонов колхоз раиси касал, уйида ётибди, деди. Биз ишондик. Колхозга келганимизда эса партия ташкилотининг секретари Ҳ. Мамадалиев раис Қўқон шаҳрига зарур иш билан кетган, деди. Аслида у касал ҳам бўлмаган, Қўқонга ҳам бормаган, балки ғўза парваришининг қизғин палласида ёнига икки кишини олиб Қирғизистон ССРнинг Ўш шаҳрига томоша қилиб келиш учун кетганига тўрт кун бўлган экан. Буни бизга колхозчилар айтиб беришди. Қарангки, коммунист раис ва партия ташкилотининг секретари район партия комитетини, унинг биринчи котибини алдашган. Бунга уларни ким мажбур қилди?!

— Ёшим олтмишга яқинлашди, 1943 йилдан буён КПСС аъзосиман, — деди колхоз бош бухгалтери Эргаш Худойберганов. — Гапнинг ростини айтганда, раисимиз ҳозирги шароитда хўжаликка раҳбарлик қилолмайди. Экономикани яхши билмайди. Колхоз маблағини ўйламай сарфлайди. Фойда-зарарнинг фарқига бормайди. Айтавериб чарчадик. Тўғри гапга, маслаҳатга қулоқ солмайди. Ўз билганини қилади. Билмадим, оқибати нима бўлади.

Унинг гапини правление аъзоси, зоотехник коммунист Улканбой Эргашев, бригадир Давлатали Рисқалиев, сувчи Ёндошбой Эргашев ва бошқалар ҳам тасдиқлашди.

Хулоса қилиб айтганда, колхоз раҳбарлари давр ва унинг талаби билан, омма ва унинг талаби билан ҳамнафас бўлишолмаган. Колхоз аъзоларининг эҳтиёжларини ўрганиш ва уни қондиришга эътибор беришмаган. Бунинг оқибати ёмон бўлган. Улар колхозчилардан ажралиб қолишган.

Режасиз, ўйламай қилинган иш раҳбарга дакки келтирар экан. Колхоздаги мавжуд 22 та пахтачилик бригадасидан раиснинг гапига қараганда 12 тасида, партком секретари Ҳафизхон Мамадалиевнинг айтишича эса 8 тасида дала шийпони бўлиб, қолганларининг аъзолари тушки дам олиш пайтида қаерга боришларини билмайдилар, 18- бригада территориясидаги бедазорнинг ўртасига 1966 йили 23 минг 330 сўм сарфлаб қурилган кўп хонали дам олиш уйи-шийпондан ҳеч ким фойдаланмайди. 6- бригаданинг дарё ўртасидаги оролда пахта майдони бор. У ерга бориб ишловчи колхозчиларни дарёдан ўтказиш учун 1970 йили тўртта қайиқ сотиб олинган. Улардан ҳам фойдаланилмаяпти. Колхознинг қайиқларга сарфланган 4277 сўм пули эса уч йилдан буён чириб ётибди.

Колхоз раисининг иккита уйи бўла туриб, колхоз ҳисобидан қурилган янги уйни ўғлига берган.

Раис М. Мирзатиллаев ўғлимга колхоз ҳисобидан бепул уй қуриб берганим йўқ, у қилинган харажатни тўлаяпти, — деди. Бухгалтериядан справка олдик. Уй қурилишига сарфланган 5710 сўмни ўн йил ичида тўлаш шарти билан кўчириб киритилган раиснинг ўғли механик Раҳимжон Мирзатиллаев 1969 йилдан буён 1 сўм ҳам тўламабди.

Ҳақиқий аҳвол ана шундай. Бундан Поп район партия комитети ва район ижроия комитети, қолаверса Наманган область партия ва совет ташкилотлари тегишли хулоса чиқариб олишар.

Ҳ. АБДУСАМАТОВ, О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбирлари.

Андижон кулолчи усталарининг юксак дид билан тайёрлаган маҳсулотларига аҳоли талаби ортиб бормоқда. Кулолчилик цехида ишланган чиройли лаганлар, товоқлар ва бошқа идишлар ўзининг ихчам ва чиройлилиги билан ажралиб туради. Коллектив СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига атаб бир қатор совға буюмлари тайёрламоқда. Суратларда: моҳир уста М. Ҳайдаров ва кулолчилик маҳоратини эгаллаб бораётган ёшлардан Саломат Сатторова, Шукрулла Аҳмедовлар иш устида.

Г. Кечкин фотолари.

Янги шеърлар

Султон АКБАРИЙ

ИШЧИ СИНФИ

Шабнамдай титраган бир субҳи ҳозиқ,
Осмон ҳам оқарар элас ва элас.
Коржома кияркан Василий, Розиқ,
Яшасин дунёда рабочий класс!

Ичида офтоб қамалган каби,
Мартенлар, домналар пуркар ўтнафас.
Гурсиллаб уради Ташсельмаш қалби,
Яшасин дунёда рабочий класс!

Чирчиғим — ўғитчи, Олмалиқ — мисгар,
Марғилон тўқийди беқасам, атлас.
Дегрез бўлай қайта туғилсам агар,
Яшасин дунёда рабочий класс!

Тахиатош деса, адреси тайин,
Салқи симларида кучи чамбарчас.
Жарангли кулгиси ипакдай майин,
Яшасин дунёда рабочий класс!

Қўллари қадоққа пўлатни букиш,
Тоғни даст кўтариш ҳеч нима эмас.
Заводлар гербидир болға ва чўкич,
Яшасин дунёда рабочий класс!

Деҳқоним тўйдирар, ишчим кийдирар,
Тириклик устаси иккови хуллас.
Шоирни нашъали меҳнат ийдирар,
Яшасин дунёда рабочий класс!

Кўзларда «Миконд»нинг олмос пораси,
Ғунчалар бўйидан ошиқлар ниммаст.
Ўрла, эй, Кўкчанинг гўс ноғораси,
Яшасин дунёда рабочий класс!

Насибаси улуғ Қарши, Навоий
Чумолидай ташир уясига хас.
Умидли ўртоқжон, бўлма ҳавойи,
Яшасин дунёда рабочий класс!

«Минглар шартномаси» тагида қўли,
Беш йиллик ишқида бас боғлашар, бас.
Шараф поёндози ёзилган йўли,
Яшасин дунёда рабочий класс!

Лекин бир нарсадан дили ғоҳ хуфтон:
Ажнабий ҳамкасби бенаво, бекас.
Римдир, Чикагодир, Париждир, Лондон,
Яшасин дунёда рабочий класс!

Капитал сингари эски ҳезимкаш
Ўз ҳоли-жонига қўйса-чи бир пас.
Йўқсиллик исёни ялпи иш ташлаш,
Яшасин дунёда рабочий класс!

Эътиқод қиламан: бир кун куррага
Докер бош министр бўлса ажабмас.
Овозим қўшилиб «ура-ура»га,
Яшасин дунёда рабочий класс!

Мусулмон, маъжусий ёҳуд насроний,
Фарқи йўқ, меҳнати билан муқаддас.
Энг эски рудадай ишланган онги,
Яшасин дунёда рабочий класс!

Арзийди жаҳонбахш десам албатта,
Пойида турмоқлиқ бир умр ҳавас.
Ленинчи партия билан сафбаста,
Яшасин дунёда рабочий класс!

... Шабнамдай титраган бир субҳи ҳозиқ,
Осмон ҳам оқарар элас ва элас.
Коржома кияркан Василий, Розиқ,
Яшасин дунёда рабочий класс!

ҚЎШИМЧА ЮК

Ҳар кимнинг ўз юки бор,
Қўшимча юк оғирдир.
Табиатда неки бор,
Нимагадир қодирдир.
Чумолилар дон ташир,
Чумчуқ шоли пучлайди.
Сувлар тўғондан ошур,
Шамол ўтни кучлайди.
Бир ғишт-ла бузилади
Иморатнинг бурчаги.
Зиёд юкдан синади
Араванинг гупчаги.
Бирор томир қирқилса
Бошқасига зўр келар.
Бир толаси узилса
Арқон ҳам тез ейилар,
Дадил юрмас трактор,
Соат бирон қисмсиз,
Созлик садо бермас тор
Саноқдаги симисиз...
Қўшимча юк-қўшимча...
Заифликдан ортгани.
Қувват керакдир шунча,
Ўзга юкин тортгани.
Қилмасин юкимизни
Ўзгаларга тортгулик.
Тортайлик ўзга юкин,
Бўлмайлик қўшимча юк...

Қамчибек КЕНЖА.

ИККИ СУҲБАТ

ПАХТАКОРЛАР ХИЗМАТИДА

Далаларда меҳнат авжида. Пахтакор деҳқонлар ва механизаторлар бир жон-бир тан бўлиб, мўл ҳосилга пухта замин ҳозирлаяптилар. Улар юксак хирмонни кўзлаб, ҳар бир ишни об-тобида ўтказишмоқда. «Дала шийпонларида, колхоз ва совхоз меҳнаткашлари бевосита ишлаётган дала шароитида аҳолига қандай имкониятлар яратиб берилган, медицина ва савдо хизмати қандай йўлга қўйилган?..». Мухбиримиз П. Гадоев Қашқадарё область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Б. Вафоқулов ва область матлубот жамияти правлениесининг раиси С. Омоновларга ана шундай савол билан мурожаат қилди.

Б. ВАФОҚУЛОВ: — Область соғлиқни сақлаш бўлими барча район ва участка касалхоналарининг бош мутахассисларини дала меҳнаткашларига фақат соғлиқни сақлашдагина эмас, балки уларнинг барча ишларида ҳамкор бўлиш, ҳар томонлама амалий ёрдам беришга кенг жалб этди.

Ҳар бир колхоз ва совхоз территориясининг катта ва кичиклигига қараб, бир-иккитадан врач, ҳар икки дала шийпони учун биттадан медицина ходими пахта йиғим-терими тамом бўлгунга қадар бириктиб қўйилди. Улар болалар боғча ва яслиларига ҳам кўзқулоқ бўлиб турадилар, дала шийпонларида иссиқ овқат ва нон-чой бўлишини таъминламоқдалар. Дала шийпонларида душ ва аптечкаларнинг ишлаши устидан ҳам назорат олиб борадилар.

Бундан ташқари медицина ходимлари вақти-вақти билан бригадаларда кўрик ўтказиб турадилар, меҳнат гигиенасига қатъий риоя қилинишини таъминлайдилар. Турли лекция ва суҳбатлар билан чиқадилар, медицина янгиликлари ҳақида гапириб берадилар, агитация-пропаганда ишларини олиб борадилар.

Чироқчи, Шаҳрисабз ва Китоб районларида область соғлиқни сақлаш бўлими ва область санитария-оқартув уйининг бир группа мутахассислари музикали суҳбат ўтказиб, тажриба қилиб кўрдилар. Музикали суҳбатлар жуда катта таассурот қолдирди ва кўпчилик берилиб тинглади.

Дала шийпонларида, клуб ёки кинотеатрларда магнитафонга ёзиб олинган энг ёқимли куй ва қўшиқлар қўйилади, сўнг медицина мавзусида беш минутлик суҳбат ўтказилади. Ҳозир ўндан ортиқ магнитафонлар сотиб олиниб, ана шундай музикали суҳбатлар олиб борилмоқда.

Мавсум бошланишидан олдин район марказий касалхоналари қошида икки мингдан ошиқ киши дастлабки медицина хизмати кўрсатиш курсларини ўқиб битирдилар. Улар ҳозир дала шийпонларида ташкил этилган санитария постларига уюшиб, аҳолига биринчи медицина ёрдамини кўрсатмоқдалар.

Область санитария-оқартув уйи ҳузурида учта агитмашина ташкил этилди. Агитмашина қатъий график бўйича районларга чиқиб, турли тадбирларни амалга оширяпти. Агитмашинага областнинг кўзга кўринган малакали врачлари ва олимлар бириктиб қўйилган. Улар бевосита даланинг ўзида меҳнаткашларни даволайдилар, кўрикдан ўтказадилар, лекция ва суҳбатлар ўқийдилар. Яқинда 25 минг нусхада медицина темаларига оид оммабоп турли варақалар, шиорлар босилиб, тарқатилди.

Область дорихоналар бошқармаси ҳам ўз навбатида ҳар бир районда биттадан кўчма дорихона ташкил этди. Бу кўчма дорихоналар дала шийпонларида ва фермаларида аптечкаларнинг борлигини текширадилар, аҳолига турли-туман дорилар ва галантерия моллари етказиб берадилар.

Ҳозир областдаги 1300 дан ортиқ дала шийпонининг ҳаммаси аптечкалар билан таъминланган.

Хуллас, областимиз пахтакорларининг бу йилги 350 минг тонналик «оқ олтин» хирмонига медицина ходимлари ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

С. ОМОНОВ: — Областимиз кооператорлар дала меҳнаткашларига ҳар қачонгидан ҳам яхшироқ савдо хизмати кўрсатиш, аҳолига манзур, харидоргир моллар етказиб беришга ҳаракат қиляптилар. Барча хўжаликларда нoввойхоналар очилди.

Қишлоқ магазинлари ва дала шийпонларидаги ўз-ўзига хизмат қилувчи дўконларга аҳоли талаб ва эҳтиёжлари ҳисобга олинган ҳолда мол тарқатилмоқда. Мавсумда дала шийпонларида 200 дан ортиқ янгидан сотувчисиз магазинлар ташкил этдик. Колхоз ва совхозларнинг дала шийпонларида 900 га яқин кўчма китоб дўконлари очилди. Кооператорларимиз жамоатчилик асосида китоб тарқатувчиларни уюштириб, аҳолига кўплаб адабий-бадиий ва сиёсий адабиётлар етказиб беряптилар.

Далада ишлаётганлар учун минерал сувлар, сут-қатиқ, шарбат, лимонадлар вақтида етказиб берилмоқда.

Область далаларида 62 та автолавка меҳнаткашларга намунали савдо хизмати кўрсатиб турибди. Бундан ташқари район матлубот жамиятлари меҳнаткашлар дам оладиган ва ишдан қайтадиган пайтда дала шийпонларида савдо-сотиқ ишларини уюштирмоқдалар.

Айниқса, Чироқчи, Қарши, Косон ва Деҳқонобод район матлубот жамиятлари колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашларига намунали савдо хизмати кўрсатишда катта тадбирларни амалга оширмоқдалар.

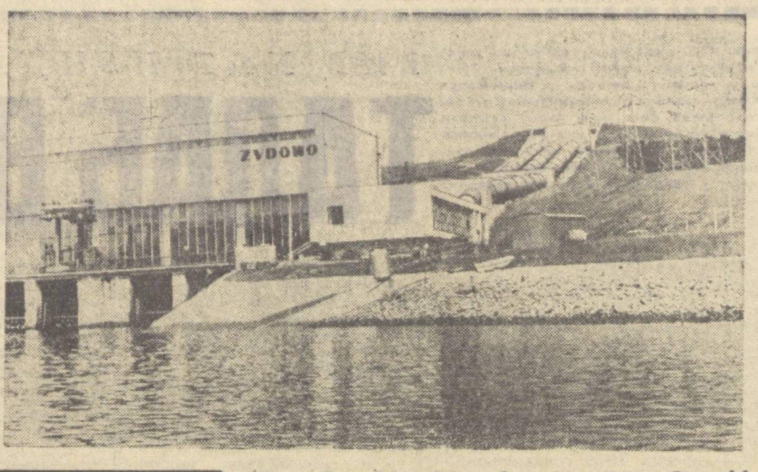

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

Венгрия Халқ Республикасининг пойтахти кундан-кунга ўсиб ва кўркамлашиб бормоқда. Шаҳарнинг янги қурилган массивларида тез-тез ҳовли тўйлари ўтказилиб турибди. Чапдаги суратда: Будапештнинг Уйпалот районида янги уй-жой қурилишлари. Унгдаги суратда эса Польшанинг Жидов электр станциясини кўриб турибсиз. Бу электр станция қурилиб ишга тушгач Кошалин воеводлигининг хонадонлари янада чароғон бўлади.

МТИ — ЦАФ — ТАСС фотолари.

Халқаро ҳаёт

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ БУХАРЕСТ. Тимишоарадаги «Банатул» мебель фабрикаси бу йил ишлаб чиқараётган маҳсулотини анча кўпайтирди. Ҳозир бу ерда замонавий формадаги ва сифати оширилган 8 хил янги гарнитур ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

«Банатул» фабрикаси ясаб чиқараётган мебелни жаҳоннинг кўпгина мамлакатларида, шу жумладан, Совет Иттифоқида харид қилиш мумкин.

◆ НЬЮ-ЙОРК. Ўрмон ёнғини хавф солганлиги оқибатида Калифорниядаги Бигсур шаҳарчасидан мингдан ошиқ киши бошқа ерга кўчирилди. Ўтни ўчириб бўлмади ва соҳилдаги минг гектардан зиёд ўрмон ёниб битди.

◆ РИМ. Рим шаҳри чеккаларидан бирида томошалар кўрсатаётган «Росси» циркидан уч метрли бўғма илон қочиб кетди. Цирк яқинида жойлашган уйларнинг эгалари туни билан мижжа қоқмадилар. Илонни қидириш билан полиция ҳам шуғулланди.

◆ ПАРИЖ. Австралия ҳарбий ҳаво кучларига қарашли «Сароб» реактив қирувчи самолёт Мельбурн яқинида фалокатга учради. Учувчи жонини сақлаб қола олди. Франс Пресс агентлигининг мухбири Мельбурндан шуни хабар қилди.

◆ ПАРИЖ. Париждаги Авеню Клебер халқаро конференциялар уйида Вьетнам масаласи юзасидан тўрт томонлама Париж кенгашининг 153-ялпи мажлиси очилди.

◆ ЛОНДОН. Англиянинг консерваторлар ҳукумати мамлакатда фавқулодда ҳолат жорий этилишини эълон қилди. Консерваторлар ҳукуматининг қарори докерларнинг икки ҳафтадан буён давом этаётган умуммиллий забастовкасини барбод этишга уринишдир. [ТАСС].

ДУШМАНГА ЗАРБАЛАР

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). ЮПИ агентлиги мухбирининг Сайгондан хабар беришича, Жанубий Вьетнамда Американинг яна бир авиабазаси ракета ўқига тутилган. Ватанпарварлар Дананггаги ҳарбий аэродромни ўққа тутганлар. Америкалик ҳарбий хизматчилар орасида ўлдирилганлар ва ярадорлар бор. Учта вертолёт яксон қилинган, хизмат бинолари вайрон этилган, самолёт учадиган қўнадиган йўлкага шикаст етказилган. Ватанпарварларнинг отрядлари қўғирчоқ режим армиясининг база яқинидаги постига, шунингдек Данангнинг ўзидаги Сайгон қўшинларига ҳужум қилганлар.

Данангдан 45 километр жанубда қаттиқ жанглар бўлмоқда. Озодлик кучлари душманнинг Кюэшон водийсидаги шу номдаги шаҳар яқинидаги истеҳкомларга ҳужум қилмоқдалар. Мамлакатнинг ички районларини Дананг порти билан боғлайдиган асосий магистрал Манаш орқали ўтади.

Халқ озодлик қуролли кучларининг артиллерияси душманнинг Хюэ шаҳридаги позицияларини тўпга тутмоқда.

Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучлари Кюэшон водийсидаги жанглар чоғида Сайгон қўшинларига катта-катта талафот етказмоқда. Жанубий Вьетнамнинг катталиги жиҳатидан иккинчи шаҳри Данангнинг жанубий бўсағаларини тўсувчи душман истеҳкомлари шу ерда жойлашган.

ПОЛЬША—АМЕРИКА МУЗОКАРАЛАРИ

ВАРШАВА, (ТАСС). АҚШ савдо министри П. Питерсон бошчилигидаги Америка иқтисодий делегацияси қисқа муддатли визит билан бу ерда бўлди.

Америкалик министрни ПХР Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевич, ПХР ташқи савдо министри Т. Олеховский ва бошқа расмий кишилар қабул қилдилар. Бўлиб ўтган музокаралар чоғида ҳар икки мамлакат ўртасида савдо-сотиқ ва иқтисодий муносабатларни кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди. Бу ерда эълон қилинган ахборотда таъкидлаб ўтилгандек, бир қанча соҳаларда савдо ҳамкорлиги ва айирбошлашни, саноат ва техника кооперациясини анча кенгайтириш имкониятлари бор.

Ахборотда савдо билан шуғулланувчи Польша—Америка комиссияси тузилганлиги хабар қилинади.

ҚОҲИРАДА КУЗАТИБ ҚОЛИШ МАРОСИМИ

ҚОҲИРА, 4 август. (ТАСС). Кеча бу ерда Мисрда ўз миссияларини тугаллаганликларидан кейин ватанига жўнаб кетаётган совет ҳарбий маслаҳатчилари группаларидан бирини кузатиб қолиш маросими ўтказилди. Миср Араб Республикаси ҳарбий министрининг ўринбосари генерал Камол Ҳусайн республика президенти номидан совет ҳарбий маслаҳатчиларига Миср ҳарбий орден ва медалларини топширди.

Бош ҳарбий маслаҳатчи генерал-полковник В. В. Окунев ўз нутқида Миср Араб Республикаси ҳукуматининг илтимосига кўра Мисрга келган совет ҳарбий маслаҳатчиларининг бутун аппарати аниқ ва пухта ишлаганлигини таъкидлади.

ФИЛИППИНДА СУВ ТОШҚИНИ

НЬЮ-ЙОРК, 3 август (ТАСС). Кўп кунлардан бери ниҳоят бугун биринчи марта қуёш нурлари Сулон ороли устидаги қалин булутни ёриб ўтди. Филиппин пойтахти Манила шу оролда жойлашган. Ёмғир тинган бўлсада, оролнинг кўпгина вилоятларида аҳвол кескинлигича қолмоқда.

Информация агентликларининг хабарларига кўра, орол территориясининг 210 квадрат миль қисмини, шу жумладан, Манилани сув босган. Сўнгги расмий хабарларга кўра, тошқиндан 352 киши ҳалок бўлган. Шимолий, Марказий ва Жанубий Лусонинг ўзидагина 2,5 миллиондан ошиқ киши бошпанасиз қолган.

Буюк Британияда озиқ-овқат маҳсулотларининг нархлари кун сайин ошиб бормоқда.

(Газетадан).

Янги музлатилган озиқ-овқат дўкони олдида. Харидор: агар иложи бўлганда нарх-навони оширувчиларнинг ҳаммасини мана шу ерга қамаб қўйган бўлар эдим!

«Морнинг стар» газетасидан олинган расм.

ТАСС фотохроникаси.

ШАХМАТ

БУ ГАЛГИСИ— ЯНА БОШҚАЧА

Спасский — Фишер матчида ундай дебют қўлланади, бундай ҳимоя усуллари ишга солинади, деб каромат қилганлар жуда ўсал бўлиб қолишди. Шахмат стратегияси ва тактикаси асосан унинг энг лаёқатли лашкарбошилари тажрибаси билан бойиди. Чемпиону даъвогардан шахмат олами шуни кутади.

Бундан қирқ йилча муқаддам Москвада ўтказилган улкан халқаро турнирда собиқ жаҳон чемпионлари Ласкер билан Капабланка ҳам иштирок этган эдилар. Бу икки шахмат девининг шахсий учрашувига ҳамма муштоқ эди. Учрашув бўладиган куни Капабланканинг хонасига ленинградлик шахмат мастери Я. Рохлин табозе билан кирибди-да: «хўш, бугун нима қилмоқчисиз?» дегандек собиқ жаҳон чемпионига назар ташлабди. У: «қоралар билан нимани ўйнасамкин, ҳайронман», дебди.

— Ўзимизнинг сицилианчани-да, — деб мийиғида кулиб қўйибди Рохлин ва тахтада унинг вариантларини намойиш қила бошлабди. Ҳамма гапга қулоқ солиб бўлгач, Капабланка унга қараб дебди:

—Йигитча, наҳотки жаҳон чемпиони бўлган киши сиз кўрсатган нарсаларни билмайди, деб ўйласангиз? Ласкер билан ўйнаяпман-а, Ласкер билан!

Мана, мухлислару мутахассислар кўриб туришибди. Баъзи дебютлар такрорланса ҳамки, ўйин системаси, вариантлар ўзгариб турибди.

Сицилианча ҳимоя, фарзин гамбити, инглизча ўйин, Нимцович ва Тарраш ҳимояси, эски ҳинд ҳимояси... Тўққиз ўйинда бу мураккаб системалар ҳар гал янги юришлар билан учраб турди. Мана, ўнинчи учрашувда томонлар очиқ дебютларга тож саналувчи қадимги ва ҳозирги замон мусобақаларида жуда кўп қўлланиладиган испанча ўйинни танладилар. Ҳа, бу галгиси яна бошқача бўлди. Спасский билан Фишер бу ўта мураккаб дебютни «сув қилган»лардан. Брайер номи билан юритилувчи вариантни рақиблар жуда тезлик билан тахтада акс эттирдилар. Кейинчалик суръат пасая бориб, қораларнинг 16-юришидан сўнг қуйидаги вазият вужудга келди.

Қаранг, шунча юриш бўлибди-ю бирорта дона ҳам алмаштирилмаган: 32 донанинг ҳаммаси қулф-калит бўлэй деб қолган. Бундай чигал вазиятда тўғри йўлни топиш, бунинг учун мавжуд мураккаб вариантларни аниқ ҳисоблаб чиқиш осон эмас, албатта. Сиз кўриб турган ҳолатда ўйин навбати Фишердан — оқлардан бўлиб, унинг ихтиёрида беш-олтита юриш бор. Уларнинг ҳар биридан кейин вужудга келувчи ҳолатларни тасаввур этишнинг ўзи маҳол нарса.

Беш соат мобайнида рақиб кучлари қаттиқ тўқнашиб, сипоҳлар камая борди. 40-юриш қилингач, белгиланган вақт тугаб, ўйин кечиктирилди. Махфий юришни Фишер ёзиб қўйди. Бўлиниб қолган вазиятда кучлар нисбати тахминан баравар. Лекин оқ руҳларнинг ҳаракат доираси кенглиги, Спасский учун олди очиқ икки пиёдасидан фойдаланишни қийинлаштириб қўйган эди. Қизиқ, ўйин кечиктирилиши билан ярим кечада радио орқали берилган ахборотда «дуранг — Спасскийга нақд» дейилган бўлса, яна икки-уч соатдан сўнг — эрта тонгда унинг аҳволи анча оғир эканлиги айтилди.

М. МУҲИДДИНОВ,
СССР спорт мастери.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

6 АВГУСТ КУНДУЗ СОАТ 3 ВА КЕЧ 8 ДА
7 АВГУСТ КЕЧ СОАТ 8 ДА

СССР ТАШКИЛ ТОПГАН КУННИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

СЕВИМЛИ ХОНАНДАЛАР ДАВРАСИ

КОНЦЕРТДА ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Тамара ЮНУСОВА, Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Жуманазар БЕКЖОНОВ, Камтар ОТАБОЕВ, Уринбой НУРАЛИЕВ, Дилбар АБДУЛЛАЕВА;

Солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Шерали ЖУРАЕВ, Дадахон ҲАСАНОВ, Ҳасан ЙУЛДОШЕВ, Зайнобиддин ЮСУПОВ, Ғуломжон ҒОФУРОВ, Абдуллажон ҒОФУРОВ, Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Одилжон ОХУНЖОНОВ.

Программани — Ғулом ТОЖИ-АЪЛОЕВ олиб боради.

Билетлар Марказий «Юбилей» спорт зали ва Свердлов номли концерт зали кассаларида сотилмоқда.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. Кўрсатувлар программаси. 10.00 — Болалар учун мультфильм. 10.20 — Телевизион миниатюралар театри (ўзбек тилида). 11.00 — МОСКВА. 17.50 — ТОШКЕНТ. Кўрсатувлар программаси. 17.55 — «Старшеклассник» программаси 18.35 — Ахборот программаси. 18.50—Рангли телевидение. «Оламга саёҳат». Ўзбек тилида кинокўрсатув. 19.50 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи» 20.40 — Ахборот программаси. 21.00 — «Олтин водий» программаси. 22.00 — МОСКВА. 22.30 — ТОШКЕНТ. Андижон область Охунбобоев номли театр артистларининг концерти. 23.30 — «Таванкал» бадиий фильми.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. «Икки океан сири» бадиий фильмининг 1-2 сериялари. 12.25—Ҳужжатли фильм. 17.50 — МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ. «Мангуликка хатлар». Ўзбек тилида телефильм. 22.30 — МОСКВА кўрсатувлари.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ДУШАНБА ТЕЛЕСТУДИЯСИ КЎРСАТУВЛАРИ.

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт. 7.40 — Қувноқ тароналар. 8.25 — Ўзбек халқ куйлари. 9.30 — «Ер ва эл» радиожурнали. 10.25 — Симфоник рақслар. 11.15 — «Гулшан» радиожурнали. 12.15 — Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт. 13.30 — Чет эл мамлакатлари артистларининг концерти. 15.20 — «Правда» газетасининг обзори. 15.30 — «Фан ва турмуш» радиожурнали. 16.10 — Э. Воҳидов лирикаси. 17.20 — Уйғур куйлари. 17.50 — «Партия ходими минбари». Навоий район партия комитетининг биринчи секретари З. Қобулов сўзи. 18.00 — «Музикали глобус». 18.40 — Спорт эшиттириши. 19.20 — Иттифоқчи республикалар санъат усталарининг концерти. 20.00 — «Қарши кундалиги». 20.30 — К. Отаниёзов концерти. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — «Қишлоқ радиоклуби». 22.15 — «Гулшан» радиожурнали. 23.10 — Эстрада концерти.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ёмон об-ҳаводан яхши нима бор? — «МОСКВА» (кундуз соат 12, 5 ва кеч соат 7 да). «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ҳориган отларни ўлдиришади, шундай эмасми? — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун).

Ҳаётга қайтиш (2 серия)—«МОСКВА» (кундуз соат 2 ва кеч соат 8.40 минутда).

Мессе фермасининг сири — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Ҳамраз (2 серия, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Чингачгук — аждаҳо — «КУКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Афсунгар пойгачи — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Кулгили қиз — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Менинг исмим — масхарабоз (3 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11 ярим, 4 ва кеч 8.15 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

Ёмон об-ҳаводан яхши нима бор? — «ФЕСТИВАЛЬ».

Катта сайр — «ХИВА».

ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА
12, 13 АВГУСТ КЕЧ СОАТ 8 ЯРИМДА

КАТТА АСКИЯ, КУЛГИ ВА ДАМ ОЛИШ КЕЧАЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

АНДИЖОНДАН

Абдулхай Махсум ҚОЗОҚОВ, Раҳматқул ЯШАРОВ, Ғуломжон РУЗИБОЕВ ва хонанда-созандалар;

ҚЎҚОНДАН

ИЖРОҚУМБУВА, Йўлдошхон НОСИРОВ, Неъматжон ТОШМАТОВ. Ҳажвиячи ва қизиқчилардан — Мадаминжон ЮСУПОВ ва Муҳиддин ДАРВИШОВлар;

ФАРҒОНАДАН

Ғойибака ТОШМАТОВ, Насриддинака МИРЗААҲМЕДОВ, Мамарозиқ ИСҲОҚОВ, Обил НОРМАТОВ ва катта ашулачилар;

ТОШКЕНТДАН

Қодирхон УСМОНОВ, Айниддин ЗАЙНИДДИНОВ, Фозил СУЛТОНОВ ва лирик қўшиқчилар.

Билетлар сотилмоқда.

АКАДЕМИК И. П. ПАВЛОВ НОМИДАГИ САМАРҚАНД ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ қуйидаги вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: госпиталь хирургия, тери-таносил касалликлари, нормал физиология, болалар инфекцияси (медицина фанлари докторлари).

Конкурс муддати — 2 сентябргача.

Мурожаат учун адрес: Самарқанд шаҳар, Артём кўчаси, 23-уй.

ТУРИЗМ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЎЙИЧА ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ

«ЧИМЁН» ТУРИСТИК БАЗАСИГА

10 августдан 20 кунлик муддатга

ПУТЁВКАЛАР СОТАДИ

ПУТЁВКА БАҲОСИ: юқори синф ўқувчилари учун 66 сўм; катталар учун 70 сўм.

Агар путёвка касаба союз ташкилотлари орқали олинса, қиммати арзонлаштирилади.

Путевка қимматига: кунига уч маҳал овқат, 2—3 кишилик коттеджларда яшаш ва туристик походлар вақтида фойдаланиладиган туризм анжомларининг прокат нархи қўшилган.

Дам олувчилар Тянь-Шань тоғининг Ғарбий районларидаги хушманзара жойларига 2, 3, 5 ва 7 кунлик қизиқарли походларга чиқадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Т. Шевченко кўчаси, 44-уй. Телефон 33-76-14.

АБОНЕНТЛАР ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲАРЛАРАРО ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ абонентларга кредитга квартира телефонларидан гаплашганлари учун ҳақ тўлашнинг янги қулай формаси татбиқ этилганлигини

БИЛДИРАДИ

Ҳақ тўлаш абонент дафтарчаси бўйича омонат кассаларига тўланади.

Абонент дафтарчаларни шаҳарлараро телефон станциясининг ҳисоб-китоб группасидан (Навоий кўчаси, 26-уй) олиш мумкин.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

7 АВГУСТ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Янгра, пионер горни. 18.25 — Мен чегарада хизмат қиляпман. 19.25 — Оламда нима гап?. 20.00 — МОСКВА. Фан бугунги кунда, 20.30 — ТОШКЕНТ. Ахборот, 20.45 — Ҳужжатли фильмлар. 21.05— Ахборот, 21.20 — Лирик қўшиқлар гулдастаси, **Дилором Қаюмова**, 22.00 — «Вақт». 22.30 — Дала ишлари кундалиги. 22.45 — **Петербурглик судхўр** (телеспектакль).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — **Андрейка** (бадиий фильм). 12.30— МОСКВА. 20.00 — ТОШКЕНТ. Врач маслаҳати, 20.20 — Реклама ва эълонлар, 20.30— МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ. Фильм-концерт, 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

8 АВГУСТ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — **Қувноқ саргузаштлар** (бадиий фильм). 12.30 — МОСКВА, 17.55— ТОШКЕНТ, 18.00 —Фильм-концерт. 18.25 — КПСС XXIV съезд қарорлари ҳаётга. 18.55 — Ахборот, 19.15 — Илмий техника тараққиёти учун. 19.35 — Қозоғистон ҳафталиги олдидан. 20.20 — Ахборот. 20.40 — Ёш ижрочилар. **Жўрахон Раҳимов.** 21.30 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 22.00 — «Вақт», 22.30 — **Ўтмиш садолари** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.05 — МОСКВА КЎРСАТУВЛАРИ.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ, 20.20 — **Дарилэ** (бадиий фильм), 22.00 — Ҳужжатли фильм.

9 АВГУСТ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Телефильм, 11.15 — **Отни ким эгарлайди** (бадиий фильм). 12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Қувноқ пионер ёзи, 18.30 — Адабий театр. 19.00 — Ахборот, 19.15 — Ўзбекистон ўтхонаси, 19.45 — Ота-оналар университети, 20.25 — Ахборот, 20.40 — Лирик концерт, 21.30 — Москва. Футбол: «ДИНАМО» (Тбилиси) — «ТОРПЕДО» (Москва).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — МОСКВА. 21.30 —ТОШКЕНТ. 21.55 — Фильм-концерт, 22.15 — **Газанда** (бадиий фильм). 24.00 — **Танавор** (суҳбатли концерт).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. 21.15 — **Очилган қўриқ** (бадиий фильмнинг 1- серияси).

10 АВГУСТ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ, 11.00 — Болалар учун кўрсатув. 11.20 — **«Эски тошбақа» капитани** (бадиий фильм). 12.35 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — Ўқувчилар учун кўрсатув, 18.30 — Ахборот, 18.50 — Рубоб тароналари, 19.30 — Илмий-техника тараққиёти, 20.00 — Телеочерк, 20.30 — Дўстлик экрани, 22.00 — «Вақт», 22.30 — Ҳосил тўплашнинг муҳим даври, 23.00 — **Империянинг емирилиши** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.05 — МОСКВА. 18.10 — Янгиликлар, 18.15 — Болалар учун кўрсатув, 18.45 — Орша «Қизил курашчи» заводининг етти куни, 19.00 — Бадиий ҳаваскорлар концерти, 19.35 — Ҳужжатли фильмлар, 20.30—Концерт. 20.55— Телефильм, 22.00 — Жанговар атеизм (Тошкент). 22.30 — Эфирда — «Молодость». 23.35 — Шеърият байрами.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Фильм-концерт. 20.40 — **Очилган қўриқ** (бадиий фильмнинг 2- серияси).

11 АВГУСТ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — **Ёзги ҳикоялар** (бадиий фильм), 12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Болалар учун спорт кўрсатуви, 18.30 — Ахборот, 18.45 — Ишчи қўллари, 19.30 — Телеочерк, 20.00 — Жасорат (Москва), 20.30 — Ахборот, 20.50 — Совет кино санъати усталари. **А. Михалков-Кончаловский**, 22.00 — «Вақт», 22.30 — «Ноз-неъмат бунёдкори», 23.00 — **Қизлар** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.05 — МОСКВА, 20.00 — ТОШКЕНТ. Врач маслаҳати, 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — МОСКВА, 20.40 — Телеспектакль, 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.15 — Реклама ва эълонлар, 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. 20.30 — «Тўлқинда — 0.2», 21.00 — **Очилган қўриқ** (бадиий фильмнинг 3- серияси).

12 АВГУСТ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 —**Денгиз соҳилида** (бадиий фильм), 11.30 — «Бойчечак». 17.30 — ТОШКЕНТ. 17.35 — Физкультурачилар кунига бағишланган кўрсатув, 18.35 — Ахборот, 18.55 — Концерт, 19.35 — Ахборот, 20.00 МОСКВА. **Футбол:** «Спартак — «Торпедо», 22.00 — «Вақт», 22.30 — ТОШКЕНТ. **«Оталар сўзи ақлнинг кўзи»**, 23.30 — Телефильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. Телеочерк, 10.20 — **Адмирал Ушаков** (бадиий фильм), 12.00 — Ҳужжатли фильм, 17.30 — МОСКВА. **Платон Крейчет** (спектакль), 18.45 — Орша, «Қизил курашчи» заводининг етти куни, 19.00 — **Платон Крейчет** (спектаклининг давоми), 20.00 — ТОШКЕНТ. Кинокўрсатув, 20.50 — **Танишинг, Балуев** (бадиий фильм), 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

13 АВГУСТ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — ТОШКЕНТ, 9.30 — Бўгирсоқ ҳақида эртак. 9.40 — **Ер остида** (бадиий фильм), 10.20 — **Жасур пионер** (спектакль), 11.00 МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар, 11.10 — Мультфильмлар, 11.40 — «Здоровье», 12.10 — Бинокорлар кунига бағишланган кўрсатув, 12.40 — Эфирда — «Молодость», 13.30 — Музикали учрашувлар, 14.00 — **Баландлик** (бадиий фильм), 15.30 — Халқаро понорама, 16.00 — Концерт, 16.45 — ТОШКЕНТ, 16.50 — Киноальманах, 17.30 — МОСКВА. **Киносаёҳатчилар клуби,** 18.30 — ТОШКЕНТ. Мультфильм, 18.40 — Ахборот, 19.00 — Бинокорлар кунига бағишланган кўрсатув, 20.00 — Ахборот, 20.20 — Бадиий фильм, 22.00 — «Вақт», 22.30 — Дала ишлари кундалиги, 22.50 — Ўзбек куйларидан концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. 10.30 **Ақллилик балоси,** (телеспектаклнинг 1-2 сериялари), 13.00 — Ҳужжатли фильмлар, 16.45 — МОСКВА. Орша «Қизил курашчи» заводининг етти куни, 17.00 — Жангчилар учун кўрсатув, 17.30 — ТОШКЕНТ. Цирк томошалари, 18.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330 683. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари —334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553, Иллюстрация — 334524, Стенографистка— 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор— 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро— 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд —31—972, Термиз — 55—35. Урганч — 34—55. Фарғона — 4—29—44.